

CBS Het Baken

De school waar je meetelt!

Sociaal Veiligheidsplan 2019

Vollenhovemeen 29 3844 NC Harderwijk 0341-422184

www.cbshetbaken.nl

Inhoudsopgave

- Blz. 03: Inleiding, missie, visie, algemene schoolregels
- Blz. 05: Protocol gedrag
- Blz. 10: Protocol pesten
- Blz. 16: Protocol school en scheiding
- Blz. 19: Protocol sociale media in de school
- Blz. 21: Protocol mobiele apparatuur, internet en sociale media
- Blz. 24: Protocol hoofdluis
- Blz. 26: Protocol seksuele intimidatie
- Blz. 28: Protocol opvang bij ernstige incidenten
- Blz. 31: Protocol privacy
- Blz. 35: Protocol Gezichts- en/of hoofd bedekkende kleding
- Blz. 36: Protocol medicijn verstrekking en medische handelingen
- Blz. 38: Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Inleiding

De overheid verplicht scholen om aan de wet 'Veiligheid op school' te voldoen en er ook naar te handelen.

Een veilige schoolomgeving voor scholieren en onderwijspersoneel houdt in dat er een prettige sfeer op school is. Incidenten zoals ongepast gedrag, intimidatie, diefstal en agressie worden voorkomen. Dat kan door op tijd te signaleren en hier gericht tegen op te treden. Dit geldt ook voor het bestrijden van pestgedrag. (overgenomen van de site van de overheid)

De wet 'Veiligheid op school' heeft als doel dat scholen zich inspanssen om pesten tegen te gaan. En dat scholen zorgen voor sociale veiligheid. In de wet staat dat scholen:

- Een sociaal veiligheidsbeleid moeten uitvoeren
- Een aanspreekpunt binnen de school moeten hebben waar leerlingen en ouders pesten kunnen melden. Deze persoon coördineert ook het pestbeleid binnen de school.
- De sociale veiligheid en het welzijn van de leerlingen moeten volgen. De bedoeling hiervan is dat er altijd een actueel beeld is van de situatie op school

In dit document zijn een aantal protocollen opgenomen die er met elkaar voor zorgen dat we de sociale veiligheid kunnen waarborgen voor de aan ons toevertrouwde leerlingen.

Veiligheidsplan, pest protocol en VOG

Voor het basisonderwijs geldt ook nog het volgende:

- **Veiligheidsplan en pest protocol**
Om een veiligheidsbeleid uit te kunnen voeren moeten onderwijsinstellingen een veiligheidsplan hebben. Hieronder valt eventueel ook een pestprotocol. In een pestprotocol staat wat een school verstaat onder pesten. En hoe de school pesten probeert te voorkomen en welke stappen de school hiertegen onderneemt
- **Verklaring Omtrent het Gedrag voor onderwijspersoneel**
Onderwijsinstellingen vragen aan nieuw onderwijspersoneel een Verklaring Omtrent Gedrag. Hieruit blijkt op er belemmeringen zijn om in de nieuwe functie aan de slag te gaan. De VOG blijft 6 maanden geldig. Tijdelijke leerkrachten kunnen de VOG meerdere keren gebruiken

De pijlers van ons onderwijs, : Missie, visie en schoolregels.

Het fundament van onze school wordt hieronder beschreven.

Missie: "CBS Het Baken – De school waar je meetelt"

Onze school is een Christelijke basisschool voor kinderen van 4 t/m 12 jaar (met daaraan verbonden een peuterspeelzaal voor kinderen vanaf 2,0 jaar). Wij hanteren het leerstofjaarklassensysteem met veel aandacht voor het individuele kind. Onze school staat open voor ALLE leerlingen.

Wij verwachten van ouders en leerlingen dat zij onze Christelijke identiteit respecteren en ondersteunen. Alle kinderen zijn welkom tenzij het school ondersteuningsprofiel verheldert dat wij een kind de juiste ondersteuning c.q. het juiste onderwijs niet kunnen bieden. Het is ons doel om leerlingen cognitief en sociaal te ontwikkelen, zodat ze kunnen doorstromen naar een passende vorm van vervolgonderwijs.

Naast kennisoverdracht besteden we veel aandacht aan de culturele en creatieve ontwikkeling van de leerlingen.

Slogan en kernwaarden

Onze slogan is: Het Baken DE school waar je meetelt!

Onze kernwaarden zijn:

- Op onze school heerst een professionele cultuur
- Op onze school hebben we oog voor het individuele kind
- Op onze school hebben we oog voor de ouders/verzorgers (zien we ouders als educatieve partners)
- Op onze school hebben we oog voor rust, reinheid en regelmaat

Visie op identiteit

Het Baken is een Christelijke school. Wij willen leven en werken vanuit ons geloof in God en Jezus Christus. Wij gaan uit van de normen en waarden, die ontleend zijn aan de Bijbel. We maken de leerlingen vertrouwd met de inhoud van de Bijbel en vertalen deze naar de tijd waarin wij leven. Vanuit onze liefde voor God willen wij een bijdrage leveren aan de geestelijke vorming van de kinderen. We werken met de godsdienstmethode Kind op Maandag en Trefwoord. Daarnaast vieren wij de Christelijke feesten. Wij staan open voor gezinnen met een andere geloofsovertuiging. Van ouders en kinderen wordt verwacht dat zij de Christelijke identiteit respecteren en deelnemen aan de door ons georganiseerde vieringen.

Visie op onderwijs

Bij ons op school zien we elk kind als een individu met eigen talenten. We creëren een leeromgeving, waarin het kind zich prettig, veilig en gewaardeerd voelt. We begeleiden kinderen zodanig, dat ze zich kunnen ontplooiën naar hun individuele mogelijkheden. Daarbij gaan we uit van een positieve benadering, de mogelijkheden en de kansen die ieder kind heeft, maar we houden ook rekening met hun beperkingen en onmogelijkheden.

Visie op zorg

Daar waar we te maken krijgen met leerlingen met speciale onderwijsbehoeften, vinden wij het belangrijk om samen met ouders, collega's en andere direct betrokkenen de problemen te kunnen bespreken. Samen zoeken we naar oplossingen, zodat we het kind met specifieke leer- en ontwikkelingsbehoefte zo goed mogelijk kunnen begeleiden.

Algemene schoolregels

- Voor schooltijd en tijdens de pauze blijven we buiten
- We wandelen in de gang
- De fietsen zetten we in het rek en je loopt op het plein met je fiets aan de hand
- Afval hoort in de prullenbak
- We schelden niemand uit en zeggen geen lelijke dingen over een ander
- We blijven van elkaar en de spullen van een ander af
- We luisteren naar elkaar
- Lachen is gezond maar we lachen elkaar niet uit
- We zijn en doen eerlijk tegen elkaar
- Samen is fijn, dus kan er niemand buitengesloten zijn
- Word je gepest, praat er dan over met je juf of meester

PLEINAFSPRAKEN

- Duw- en trekspelen zijn verboden
- Als je een probleem hebt, probeer je het eerst zelf op te lossen. Wordt er door de ander niet geluisterd dan ga je naar de pleinwacht
- De pleinwachters dragen oranje hesjes dus je kunt ze goed zien
- Rijdend speelgoed (step, skeelers etc) en lederen ballen laten we thuis
- Er wordt gespeeld met ballen uit de eigen groep. De groep is verantwoordelijk voor deze ballen. Voor schooltijd mogen ze uit de klas worden gehaald
- We luisteren naar de pleinwacht en volgen eventuele aanwijzingen op

Protocol - Gedrag

Het is duidelijk dat we heldere en simpele afspraken moeten maken over dit thema. Niet om het schorsen van leerlingen te promoten maar om duidelijkheid te scheppen aan alle partijen en in geval van nood de juiste procedure te volgen.

- Ieder schooljaar starten we met het opstellen van klassenafspraken en regels binnen de groep. Alle leerlingen ondertekenen deze afspraken en regels. Deze “overeenkomst” wordt zichtbaar opgehangen in de groep
- De school- en pleinregels worden besproken in de groep
- Indien een kind ongewenst gedrag vertoont, gaat de leerkracht in gesprek met deze leerling. De leerkracht probeert te achterhalen waarom deze leerling dit gedrag vertoont. Er worden afspraken gemaakt tussen de leerling en leerkracht. Eventueel worden deze afspraken besproken met de groep. De ouders worden gebeld. Er wordt een kort verslag in het leerlingvolgsysteem gezet
- Het gesprek met de leerling en de gemaakte afspraken hebben niet het gewenste effect. de leerkracht neemt contact op met de ouders en maakt een afspraak. In het gesprek worden de afspraken aangescherpt. Er wordt een kort verslag in het leerlingvolgsysteem gezet
- De leerling blijft ongewenst gedrag vertonen. De leerkracht maakt met ouders en desbetreffende leerling een afspraak. In het gesprek worden de problemen aangekaart. Het kind kan in dit gesprek ook zijn/haar kant van het verhaal vertellen of verwoorden. In dit gesprek proberen we tot oplossingen te komen. Wellicht zijn aanvullende afspraken nodig of moet er hulp en begeleiding extern gezocht worden. Eventueel neemt de I.B-er deel aan dit gesprek. Het verloop van dit gesprek en de gemaakte afspraken worden kort vermeld in het leerlingvolgsysteem
- De leerling blijft wederom ongewenst gedrag vertonen. Er volgt een gesprek met ouders, leerkracht(en) en de directie. Per situatie zal er bekeken worden of de aanwezigheid van de leerling gewenst is. In dit gesprek zullen concrete afspraken worden gemaakt. De afspraken worden vermeld in een gespreksverslag. De ouders ontvangen het verslag in tweevoud en zullen een exemplaar getekend moeten retourneren
- Na 6 weken is er een evaluatiegesprek met ouders, leerkracht(en) en directie

- Mocht het kind zich blijven misdragen, start het protocol Time-out, schorsen en verwijderen

Wat moeten we nu doen met het kind dat zich (ernstig) misdraagt?

Bij een ernstig incident is het belangrijk om direct het kind uit de klas te halen. Als kind weer gewoon terug in de klas gaat is het later nooit hard te maken dat schorsing noodzakelijk is; je hebt het immers weer gered met het kind. Laat het kind onder toezicht direct ergens anders werken. De leerkracht informeert direct de ouders. De leerkracht gaat direct het gesprek aan met het kind en geeft een straf die past in de lijn van de school.

De leerkracht gaat het gesprek aan met het kind en z'n ouders en probeert om samen met de ouders te werken aan het gedrag van het kind. (IB erbij?)

De directeur besluit dat het kind een time-out krijgt en informeert daarover de ouders. Direct wordt een evaluatiegesprek gepland met de ouders. De ouders krijgen een schriftelijke bevestiging van de time-out en een kopie van het beleid rond schorsen en verwijderen.

De directeur wordt erbij betrokken als de ouders het niet eens zijn met de straf of niet achter de school/leerkracht lijken te staan. Als directeur zal je de eerste boosheid bij de ouder en de leerkracht moeten wegnemen (gebruik je mediation technieken) en moet de zorg over het gedrag van het kind een gezamenlijk gegeven worden.

De directeur besluit dat het kind geschorst wordt en informeert de ouders daarover schriftelijk. Direct worden brieven voor bevoegd gezag, inspectie en leerplicht aangemaakt. De ouders krijgen ook een kopie van het beleid rond schorsen en verwijderen. (deze periode: huiswerk voor het kind!)

De directeur besluit dat het kind geschorst wordt in afwachting van verwijdering en informeert de ouders daarover schriftelijk. Direct worden brieven voor bevoegd gezag, inspectie en leerplicht aangemaakt. De ouders krijgen weer een kopie van het beleid. De school probeert 8 weken een oplossing te vinden voor het kind. (deze periode: huiswerk!)

Time-out, Schorsing en Verwijdering van een leerling

Op onze school wordt gestreefd naar een veilig schoolklimaat. Hiertoe bieden wij de kinderen duidelijke structuren en regels en benaderen wij de leerlingen positief, waarbij we vertrouwen uitstralen met betrekking tot de mogelijkheden van de kinderen.

Ten aanzien van ongewenst en/of agressief gedrag hanteren wij een protocol. Door deze maatregelen lukt het in bijna alle gevallen ongewenst gedrag niet te laten escaleren. In uitzonderlijke situaties is het echter toch noodzakelijk zwaardere maatregelen te treffen als een time-out, schorsing of zelfs verwijdering van een leerling. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een procedure voor Schorsing en Verwijdering. Schorsing en zeker verwijdering van leerlingen zijn ingrijpende maatregelen die niet snel toegepast worden. Toch worden indien noodzakelijk deze zware maatregelen getroffen. Onderstaande procedure geeft de voorschriften voor een eventuele time-out, schorsing of verwijdering, zodat een zorgvuldige behandeling van het betrokken kind en de ouders gewaarborgd is.

Ten diepste zijn er twee oorzaken voor verregaande maatregelen als Schorsing en Verwijdering namelijk een ernstig incident en handelingsverlegenheid van de school ten aanzien van de onderwijsbehoefte van de leerling.

Onder een ernstig incident wordt verstaan:

- voortdurend, storend en/of agressief (verbaal of fysiek) gedrag van de leerling
- bedreigend of agressief gedrag van ouders/verzorgers van de leerling

Hierbij is van belang dat herhaling niet moet worden uitgesloten en dat er gegronde vrees bestaat dat (het gevoel van) de veiligheid van de andere leerlingen of het personeel en de ongestoorde voortgang van het onderwijs wordt bedreigd.

Ook kan handelingsverlegenheid een reden zijn om een kind te verwijderen. Wanneer de school geconfronteerd wordt met een onderwijsbehoefte van een leerling waaraan het niet tegemoet kan komen of dat het onderwijs aan de overige kinderen belemmerd wordt, kan er een situatie ontstaan waarin de school geen mogelijkheden meer ziet om dit specifieke kind verder te begeleiden.

In alle gevallen zal er met de ouders of verzorgers contact worden gelegd om de ontstane situatie te bespreken.

Dit protocol treedt in werking op 1 augustus 2010. De inhoud wordt besproken tijdens de intakegesprekken met ouders.

Time-out

- Een Time-out van een leerling houdt in dat het kind tijdelijk wordt afgezonderd van de eigen groep. Een leerling wordt voor een bepaalde periode de toegang tot de eigen groep ontzegd
- De leerling zal in de time-out periode in een andere klas geplaatst worden. Het kind krijgt eigen werk mee voor de tijd dat hij/zij in de andere klas werkt
- Een Time-out wordt gebruikt als ordemaatregel (en als opvoedkundige strafmaatregel voor de betrokken leerling)
- Een leerling kan een time-out krijgen als deze door zijn/haar storend, ongewenst of agressief gedrag de gang van zaken in de klas dermate verstoort dat anderen (medewerkers en/of medeleerlingen) daar (in ernstige mate) hinder van ondervinden

- Een time-out zal altijd één of meerdere dagen duren. Wanneer de time out langer dan een dag duurt, vindt er een gesprek met de ouders/verzorgers van de leerling plaats. Er wordt in het time-out gesprek met de ouders een evaluatiemoment afgesproken waarop bepaald kan worden of de time-out kan worden opgeheven en het kind terug in de eigen groep mag
- De ouders ontvangen bij een time out langer dan een dag een uitnodiging voor een gesprek. Tijdens dit gesprek wordt een ingevuld incident formulier overhandigd. Een kopie van dit formulier (en een eventuele brief) worden in het dossier van het kind gedaan. Van het gesprek wordt een schriftelijk verslag gemaakt. Dit wordt ter tekening (voor akkoord of voor gezien) aan de ouders aangeboden. Ouders mogen hun eigen commentaar aan het verslag toevoegen. Lukt dit niet door onwil van de ouders dan wordt het verslag aangetekend toegestuurd
- Als ouders hun medewerking weigeren om het gedrag van hun kind te verbeteren, dan kan de time out de eerste stap zijn op weg naar de definitieve verwijdering van de leerling

Schorsing

- Schorsing van een leerling houdt een tijdelijke verwijdering (van school) in. Een leerling wordt voor een bepaalde periode de toegang tot de school ontzegd. In de meeste gevallen zal dit plaatsvinden wanneer er een volgend ernstig incident plaatsvindt of in gevallen van bijzonder ernstige incidenten
- De ouders ontvangen een ingevuld incident formulier en een brief. Een kopie van dit formulier en de brief worden in het dossier van het kind gedaan
- Schorsing van een leerling wordt gebruikt als ordemaatregel (en als strafmaatregel voor de betrokken leerling) en soms als voorbereiding op een definitieve verwijdering
- Een leerling kan geschorst worden als deze door zijn storend, ongewenst of agressief gedrag de gang van zaken in de school dermate verstoort dat anderen (medewerkers en/of medeleerlingen) daar in ernstige mate hinder van ondervinden. Een schorsing kan ook plaatsvinden als de aanwezigheid van de leerling door anderen als lichamelijk of psychisch bedreigend ervaren wordt of als een daad van een leerling als dermate ernstig wordt ervaren (een ontoelaatbaar voorval) dat schorsing gerechtvaardigd wordt geacht. Ook bedreigend of agressief gedrag van de ouder(s)/verzorger(s) van de leerling, waarbij herhaling niet is uitgesloten en waardoor gegronde vrees is ontstaan voor de veiligheid van de medewerkers of voor de ongestoorde voortgang van het onderwijs, kan een reden tot schorsing zijn
- Schorsing is altijd een besluit dat genomen wordt door de directie, na overleg met de betrokken leerkracht en de intern begeleider. Indien besloten wordt tot schorsing worden uiteraard de ouder(s)/verzorger(s) ingelicht, zo mogelijk in een persoonlijk gesprek. Van het gesprek wordt een verslag gemaakt dat ook door de ouders wordt ondertekend. Het getekende verslag wordt aan de ouders overhandigd of aangetekend toegestuurd
Het definitieve schorsingsbesluit wordt vervolgens schriftelijk en aangetekend aan de ouder(s)/verzorger(s) toegestuurd. Hierbij wordt de schorsing gemotiveerd en wordt melding gedaan van de bezwaarprocedure. Ook aan het bestuur, de leerplichtambtenaar en de inspectie wordt melding gedaan van de schorsing door toezending van het schorsingsbesluit
- Kenmerkend voor een schorsingsperiode is dat de inspanningsverplichting tot onderwijs jegens de leerling in stand blijft. Dat zal doorgaans met zich meebrengen dat tijdens de

schorsing huiswerk zal worden meegegeven. Over eventueel te maken toetsen worden afspraken gemaakt

- Een schorsingsperiode zal over het algemeen slechts één of enkele dagen duren. De maximale periode dat een kind geschorst wordt, is één week. Bij recidive is een langere schorsingsperiode mogelijk, tot maximaal acht weken. Deze maximale periode wordt alleen gehanteerd als de schorsingsperiode een voorbereiding is op een definitieve verwijdering
- Bij besluit tot schorsing voor elke periode wordt het Bevoegd Gezag (Bovenschools Management) op de hoogte gesteld
- Tegen het besluit tot schorsing kan door de ouder(s)/verzorger(s) volgens de geldende klachtenregeling bij de school en het Bevoegd Gezag bezwaar worden aangetekend. Aansluitend kan het bezwaar in beroep komen bij de administratieve kamer van de kantonrechtbank. Het besluit tot schorsing wordt door het enkele feit van het indienen van een bezwaarschrift niet opgeschort

Verwijdering

- Definitieve verwijdering van een leerling is de meest ingrijpende maatregel die de school kan treffen. Voordat hiertoe besloten wordt, vindt daarom uitgebreid overleg plaats tussen alle betrokkenen. Een leerling die verwijderd is, wordt definitief de toegang tot de school ontzegd. Gezien het feit dat deze maatregel zeer ingrijpend is, zal een besluit tot verwijdering altijd worden voorafgegaan door een schorsingsperiode
- Verwijdering van een leerling wordt toegepast als de betrokken leerling door zijn storend en/ of agressief gedrag de gang van zaken in de school dermate verstoort dat anderen (medewerkers en/of medeleerlingen) daar regelmatig of voortdurend in ernstige mate hinder van ondervinden. Verwijdering kan ook plaatsvinden als de aanwezigheid van de leerling door anderen regelmatig of voortdurend als lichamelijk of psychisch bedreigend ervaren wordt of als een daad van een leerling als dermate ernstig wordt ervaren (een ontoelaatbaar voorval) dat schorsing van de leerling niet als voldoende maatregel kan worden gezien. Ook bedreigend of agressief gedrag van de ouder(s)/verzorger(s) van de leerling, waarbij herhaling niet is uitgesloten en waardoor gegronde vrees is ontstaan voor de veiligheid van de medewerkers of voor de ongestoorde voortgang van het onderwijs, kan een reden tot verwijdering zijn
- Het besluit tot verwijdering van een leerling kan ook genomen worden op grond van handelingsverlegenheid van de school. Wanneer de school geconfronteerd wordt met een onderwijsbehoefte van een leerling waaraan het niet tegemoet kan komen of dat hierdoor het onderwijs aan de overige kinderen belemmerd wordt, kan er een situatie ontstaan waarin de school geen mogelijkheden meer ziet om dit specifieke kind verder te begeleiden. In eerste instantie zal dan met de ouders gesproken worden over verwijzing naar een meer passende onderwijsvorm. Komt men niet tot overeenstemming, dan kan besloten worden tot verwijdering
- Verwijdering is altijd een besluit dat genomen wordt door het bevoegd gezag, na overleg met de betrokken leerkracht, de intern begeleider, de directie en eventueel andere betrokkenen. Indien besloten wordt tot verwijdering, worden de ouder(s)/verzorger(s) in een persoonlijk gesprek gehoord en ingelicht. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt dat getekend wordt door Bevoegd Gezag en (eventueel voor gezien) door de ouders of verzorgers
- Het verwijderingsbesluit wordt vervolgens schriftelijk aan de ouder(s)/verzorger(s) meegedeeld. Hierbij wordt de verwijdering gemotiveerd en wordt melding gemaakt van de inspanningsverplichting van de school gedurende acht weken een andere school of

instelling te vinden waar het kind geplaatst kan worden; tevens wordt gerefereerd aan de bezwaarprocedure

- De dagtekening van dit besluit markeert het begin van de periode van maximaal acht weken waarin aantoonbaar gezocht zal worden naar een andere school of instelling waar de leerling geplaatst kan worden. Gedurende de periode dat er nog geen andere school of instelling bereid is gevonden de leerling te plaatsen, blijft de leerling ingeschreven en geplaatst op onze school. Gedurende deze periode geldt een schorsingsbesluit
- Indien aantoonbaar gedurende acht weken zonder succes is gezocht naar een school of instelling waarnaar kan worden verwezen of zodra binnen deze periode een andere school of instelling is gevonden die het kind kan opnemen, kan tot definitieve verwijdering worden overgegaan
- Bij het voornemen tot verwijdering wordt het Bevoegd Gezag (Bovenschools Management) op de hoogte gesteld. Het Bevoegd Gezag zal overleg voeren met de Inspectie en besluit tot verwijdering over te gaan
- Tegen het besluit tot verwijdering kan door de ouder(s)/verzorger(s) volgens de geldende klachtenregeling bij de school en het Bevoegd Gezag bezwaar worden aangetekend. Aansluitend kan het bezwaar in beroep komen bij de administratieve kamer van de rechtbank en kan bij de president van de rechtbank een voorlopige voorziening worden gevraagd. Het besluit tot verwijdering wordt door het enkele feit van het indienen van een bezwaarschrift niet opgeschort

Protocol – Pesten

Definitie van pesten

Een kind wordt gepest wanneer deze herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of via internet of mobiel) die op hem gericht zijn, en waarbij de macht ongelijk verdeeld is. De Kanjertraining gaat ervan uit dat in de meeste gevallen dat een kind zich gepest voelt, de 'pester' niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen.

Signaleren van pesten

De school laat leerlingen twee keer per jaar de leerling vragenlijst invullen van het Kanjervolg- en adviessysteem (kanvas.kanjertraining.nl). Op deze manier brengt de school stelselmatig in kaart of kinderen zich gepest voelen, bang zijn gepest te worden en of ze zelf aangeven te pesten. De school is ook alert op hoge scores op Ongelukkig somber, die kunnen duiden op gepest worden.

Melden van pesten

De school maakt bekend wie op school het aanspreekpunt is voor pestproblematiek. Deze persoon is de anti-pestcoördinator. Deze functie kan samenvallen met de Kanjercoördinator. Ouders, leerlingen en betrokkenen kunnen zich daarnaast altijd richten tot de (eigen) leerkracht, zorg coördinator of directie. Remko Steenberg en Monique Geerling zijn onze Kanjercoördinatoren. Marinka Lunenburg is onze anti-pestcoördinator.

Plagen of pesten

Wanneer is er nu sprake van plagen en wanneer is er sprake van pestgedrag? Het is belangrijk om het verschil duidelijk te hebben, ook voor de kinderen zelf. Het meest eenvoudig

onderscheid is deze: Plagen gebeurt in het zicht van de leerkrachten. Pesten gebeurt achter de rug van leerkrachten.

Daarom weet een leerkracht zelden uit zichzelf wat er zich precies afspeelt tussen de kinderen onderling. De leerkracht moet hierover worden geïnformeerd door de leerlingen zelf. De leerkracht heeft eveneens de ouders nodig om tips te krijgen over hetgeen zich kennelijk afspeelt tussen de leerlingen onderling. Om die reden is het van belang dat ouders en leerkrachten goed samenwerken om een goede sfeer in de klas te behouden. Een belangrijke stelregel is dat kinderen hun zorgen leren delen met iemand die zij vertrouwen, zoals hun vader, moeder of leerkracht. Vanaf de kleutergroep leren de kinderen het verschil tussen vertellen en klikken. Als er sprake is van pesterijen, dan is het belangrijk dat kinderen dat vertellen aan hun vader, moeder of leerkracht.

De Kanjerafspraken

De school streeft een positieve, opbouwende sfeer na en doet dat binnen de kaders van de wet enerzijds en binnen het kader van de kanjerafspraken anderzijds.

We vertrouwen elkaar
We helpen elkaar
Niemand speelt de baas
Niemand lacht uit
Niemand is of blijft zielig.

De school zet middels de Kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader speelt niemand de baas, hebben we plezier met elkaar, en ben je of blijf je niet zielig. Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn. De leerkracht daarentegen is op school “de baas/het gezag” en de ouders zijn dat thuis.

Als een conflict zich tussen kinderen afspeelt dan zal de school kiezen voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: de school zoekt een oplossing die alle partijen (zo veel mogelijk) recht doet, en borgt gemaakte afspraken. Een oplossingsgerichte aanpak is te onderscheiden van een wraak- en haatgerichte aanpak (vormen van bedreiging en kwaadsprekerijen) of een zeurgerichte aanpak (indirecte kwaadsprekerijen en slachtofferschap). Kortom: doe elkaar recht.

Het kwaad moet worden bestreden

Veel ouders verlangen van de school dat “het kwaad” (= de pester) moet worden bestreden, en dat “het goede” moet worden beschermd. De school kiest er echter niet voor om kinderen te beoordelen als behorend bij “kwaad of goed”. Ieder mens maakt wel eens fouten. Kinderen zijn in emotioneel opzicht “onder en boven de wet.” De weg van de mens, en die van het kind in het bijzonder, gaat met vallen en opstaan. Kinderen hebben het recht daarin te worden begeleid en te worden opgevoed. Ouders hebben die opvoedingsplicht evenals leerkrachten.

In gesprek met kinderen (en ouders) wordt de voorwaarde gehanteerd dat binnen de kaders van de Nederlandse wetgeving veel mag zolang je rekening houdt met elkaar. Jij hoeft je niet onveilig te voelen door het gedrag van de ander, en die ander hoeft zich niet onveilig te voelen door jouw gedrag.

Kortom: je gedraagt je. Deze anderen zijn:

1. Jouw klasgenoten en andere leerlingen op school
2. De leerkrachten, de directie, de ouders van andere kinderen
3. Jouw ouders, die trots op je kunnen zijn. Omdat jij iemand bent die is te vertrouwen. Als je iets vertelt, dan vertel je het hele verhaal en niet toevallig het belangrijkste stukje even niet
4. Mensen die op eenzelfde manier doen als jij, maar ook mensen die anders doen dan jij

De school neemt het overzicht van de smileys als uitgangspunt: “Het is prima dat jouw vrienden het leuk vinden wat jij bedenkt en doet, maar als de rest van de klas dat niet leuk vindt, evenals jouw juf of meester, (en jouw ouders als die erachter komen) dan gaan we dat niet doen op school.”

Je blijft fatsoenlijk en je laat je niet bepalen door je uitdager(s): “Geef geen benzine aan vervelend lopende motortjes.” Mocht een leerling zich niet willen houden aan de eenvoudige afspraken zoals weergegeven in de smileys, dan wordt dat met de ouders van het betreffende kind besproken. In dit gesprek wordt ervan uitgegaan dat de ouders met de school willen meedenken om een oplossing te zoeken die goed is voor het eigen kind, andere kinderen, de leerkracht, de school en de buurt.

Preventie

Met behulp van de kanjerlessen doet de school aan preventie.

Kernpunten in de aanpak:

1. De Kanjerafspraken
2. Denk goed over jezelf en de ander
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, bij voorkeur met je ouders
4. Denk oplossingsgericht
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek die je krijgt
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil
  - 6a. *Is er sprake van onvermogen, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor.*
  - 6b. *Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. Die rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden, en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook “de eigen gang” mag gaan.*
7. Hulp in de vorm van een maatje/buddy/tutor (bemiddeling)
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan

Wat u mag verwachten van de leerkrachten op school?

1. Voorbeeldgedrag

U mag verwachten dat de leerkrachten van de school respectvol omgaan met uw kind en met u als ouder. U mag verwachten dat de leerkrachten onderling respectvol met elkaar omgaan. Zij zijn zich bewust van het gezegde: “een goed voorbeeld doet goed volgen.”

U mag verwachten dat de leerkrachten twee gedragstalen weten te spreken. De ene gedragstaal sluit aan op de straatcultuur* (= directief: duidelijk, helder en grens stellend), de andere gedragstaal sluit aan op de wereld van wederzijds respect (richt zich op het geven van inzicht). Het voorbeeldgedrag van de leerkracht nodigt kinderen uit om over te stappen naar de wereld van wederzijds respect.

Doet zich een probleem voor op school, dan mag u van de leerkrachten verwachten dat zij daarmee oplossingsgericht aan de slag gaan. Zeurgerichte of wraak- en haatgerichte reacties vinden geen voedingsbodem bij de leerkrachten. De leerkrachten hebben u nodig om tot een goede oplossing te komen, die goed is voor uw kind, maar ook voor de andere kinderen, hun ouders, de leerkracht, de school en de buurt.

Er is als het ware een voortdurende strijd tussen de mentaliteit van de straatcultuur en de cultuur van wederzijds respect. Feitelijk gaat het om de vraag die al duizenden jaren bestaat of geweld loont of niet. Aan de kant van de straatcultuur heb je de opvatting: "The winner takes it all." Ben jij de sterkste, dan kun jij bepalen wat een ander moet doen. In het midden, tussen de straatcultuur en de cultuur van wederzijds respect, plaatsen we de opvatting "oog om oog, tand om tand." In deze opvatting loont geweld niet, omdat je met gelijke munt wordt terugbetaald.

Bij de cultuur van wederzijds respect heb je de opvatting: "van de meeste tegenslag in het leven kun je leren." Zoek elkaars geluk. Doe elkaar recht. Ik voel mij goed als we een oplossing hebben gevonden waarbij jij je ook goed voelt. Doe aardig en welgemanierd. In deze opvatting wordt geweld zinloos.

De Kanjertraining richt zich op meer dan pesten alleen. Kinderen leren om te gaan met vervelend gedrag van een ander. Kinderen die zich misdragen worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid en hun verlangen het goede te doen. De meeste kinderen bedoelen het goed, maar "het kan er behoorlijk brutaal uitkomen." Daarin wijkt een kind niet af van veel volwassenen. Als zoiets zich voordoet, dan is het goed dat het kind wordt gecorrigeerd. Omdat leerkrachten (en) ouders niet alles zien, is het van belang dat kinderen zelf ook enige zelfredzaamheid vertonen. Kinderen kunnen best aan elkaar vertellen dat ze last hebben van bepaald gedrag. Omdat kinderen, op een enkeling na, niet vervelend willen doen, zijn op dit niveau de meeste problemen op te lossen.

In de Kanjertraining wordt expliciet geoefend in rollenspelen hoe je kunt reageren op vervelend gedrag. Dit gebeurt met gedragsrollen met behulp van verschillende petten. Kinderen leren rechtop te staan, de ander aan te kijken en te zeggen: "Ik vind dit vervelend, Wil je ermee stoppen?" Vervolgens lopen ze naar een andere leerling die ze kunnen vertrouwen (een "maatje", een "buddy"). Daar gaat de leerling niet zeuren, maar gaat samen met de buddy/maatje iets anders doen. Als het op deze manier niet oplost, dan gaat de leerling samen met zijn maatje naar de juf of meester. Tijdens dit rollenspel hebben medeklasgenoten de neiging om te giechelen om het grensoverschrijdend gedrag van de uitdager. Aan deze leerlingen wordt duidelijk gemaakt dat dit giechelgedrag het pestgedrag van de uitdager versterkt. Ze geven als het ware "benzine" aan een vervelend lopend motortje. De leerlingen leren geen voeding (benzine) meer te geven aan vervelend gedrag. Zo oefent niet alleen de gepeste, maar ook de omstander.

Gedragstips voor ouders

Een extra moeilijkheid doet zich voor als ouders van de "niet-pester" van mening zijn dat hun kinderen slachtoffer zijn van de "dader". Ouders uiten hun ongenoegen op facebook, op het schoolplein enz. over de dader en eisen dat de school de vermeende slechterik van school verwijdt.

Het vraagt uitzonderlijk veel talent van de school in de communicatie met ouders om deze vorm van samenspanning te pareren.

Op welke manier corrigeert de Leerkracht op school?

De Leerkracht gaat ervan uit dat mensen, dus ook kinderen, elkaar niet dwars willen zitten. Kinderen hebben niet de bedoeling om vervelend te doen. In een conflict wordt daarom gevraagd naar bedoelingen van het kind. "Is het jouw bedoeling om mij zo boos te maken? Is het niet jouw bedoeling? Doe dan anders. Is het wel jouw bedoeling, dan doe je het goed, maar dan heb je nu een probleem, want ik sta niet toe dat jij verder gaat op deze manier." Kern van deze laatste aanpak is de banden van deze leerling doorsnijden met de klasgenoten, zodat niet kan worden gemanipuleerd door deze leerling.

Aanvullend

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Ook ouders hebben dus de verantwoordelijkheid om een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen: het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders andermans kind een lesje gaan leren, met het doel de problemen voor het eigen kind op te lossen. Bij problemen van pesten of agressie zullen de leerkrachten, directie en ouders hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met elkaar, met het doel een goede oplossing te vinden die ook in de toekomst houdbaar is.

Voorbeeldgedrag van leerkrachten en ouders is van groot belang. Er zal minder worden gepest als duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar (fatsoensnormen), waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met verbaal of fysiek geweld worden opgelost. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Alle betrokkenen nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.

Wat wordt van u als ouder verwacht

Het oplossen van conflicten tussen kinderen is zelden een probleem, als op basis van het voorgaande met elkaar wordt overlegd.

Van de ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden:

1. U oefent zich in zelfbeheersing. Dat betekent dat u het recht niet heeft andermans kind, een andere ouder of een leerkracht verbaal of fysiek te overdonderen/aan te vallen. Het wordt helemaal een drama als u zich misdraagt in aanwezigheid van andere kinderen.
2. U spreekt in positieve zin over andermans opvoeding en andermans kind. Dat doet de school ook over u en uw kind. Kunt u dat niet, dan houdt u uw mond. Meent u toch het recht te hebben kwaad te spreken op basis van vermeend onrecht dat u is aangedaan, dan bent u waarschijnlijk de oorzaak van alle emotionele opwindings.
3. Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u met de school. Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook goed is voor de andere kinderen. De school is hierin uw medestander.
4. Als ouder kent u het verschil tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld/een oplossing wordt gezocht, en kwaadsprekerij/achterklap.

Aanvullend

Als u opvoedt uit angst (= met mijn kind zal het niet goed komen), dan plaatst u uw kind in een zwakke positie. U haalt uw kind hiermee onderuit. Als u corrigeert vanuit gevoelens van ergernis en irritatie, dan zal uw kind zich afgewezen voelen. Laat u zich door angst leiden in uw opvoeding, of

door gevoelens van irritatie, dan is de kans aanwezig dat uw kind zelfbeschadigende gedachten zal ontwikkelen en opvattingen zoals: ik ben geen goed kind, mijn moeder/vader is niet trots op mij.

In de praktijk

- Kinderen die handelen uit onvermogen, zijn goed te corrigeren als hun ouders goed samenwerken met de leerkrachten
- Kinderen die handelen uit onvermogen zijn moeilijk te corrigeren als hun ouders dat onvermogen als excuus voor vertoond wangedrag gebruiken
- Kinderen die zich willen misdragen zijn snel te corrigeren (omdat er geen onvermogen meespeelt) als ouders op dezelfde lijn zitten als de school
- Kinderen die zich willen misdragen, zijn niet te corrigeren als ouders het een probleem van school vinden. "Val ons niet lastig met gezeur over ons kind. Ons kind mag zijn zoals het is!"

Grens stellend

De school heeft als uitgangspunt dat kinderen zich niet willen misdragen. Maar het kan misgaan. Dat is niet erg. Het zijn leermomenten. "Hoe ga je het de volgende keer doen! Hoe herstel je de emotionele en/of materiële schade. Kunnen we op deze manier weer verder met elkaar?"

Wangedrag kan zich op verschillende manier manifesteren.

Verbaal: vernederen, schelden, bedreigen, belachelijk maken, bijnamen geven, roddelen, briefjes rondsturen, bedreigen op internet, buitensluiten.

Fysiek: schoppen, knijpen, slaan, spugen, krabben, bijten, trekken, laten struikelen.

Materieel: stelen, bekladden, verstoppen van kleding en/of spullen, spullen kapotmaken van een medeleerling of van school, fietsbanden lek prikken. Het doet zich een enkele keer voor dat een leerling zich wenst te misdragen en/of vindt daartoe het recht te hebben. In dat geval wordt terplekke contact opgenomen met de ouder. Zolang de ouder niet is te bereiken en/of niet op school is verschenen, wordt deze leerling uit de groep geplaatst. De groep wordt beschermd tegen deze leerling.

Dossiervorming

De misvatting heerst bij leerkrachten dat schorsing mag plaatsvinden na ruime dossiervorming. Dit is niet het geval. Verwijdering zelf is het dossier. Anders gezegd: de aanleiding tot de eerste verwijdering is dossiervorming. Als een kind zich blijft misdragen, en de ouders hebben er geen problemen mee dan definitieve verwijdering. Het dossier is dan compleet. Argumenten in dossier:

- School is een leerinstelling. De school beschermt het leerproces tegen kinderen en ouders die het leerproces ernstig belemmeren
- School beschermt de leerlingen en de leerkrachten tegen grensoverschrijdend gedrag van een enkele medeleerling en/of een enkele ouder
- Een leerkracht kan op deze manier weer gewoon lesgeven, en vervalt niet in de functie van rechercheur (wie is dader en wie is het slachtoffer); aanklager (jij bent de dader); verdediger (van het slachtoffer); rechter en gevangenisbewaarder. Waarbij een enkele ouder in de hoogste boom klimt als in 'deze rechtsgang' iets mis gaat. De leerkracht en de school beperken zich tot onderstaande: Het gaat wel eens mis. Hoe lossen we dit op. Wil jij het niet oplossen en jouw ouders vinden dat prima? Dan hebben jij en je ouders een probleem. De school beschermt het leerproces en zorgt voor een veilige leeromgeving. Dat kan betekenen dat je uit de groep of desnoods van de school wordt verwijderd.

Protocol - School en scheiding

Inleiding.

Echtscheiding en het op andere manieren verbreken van een relatie tussen ouders van schoolkinderen komt veelvuldig voor.

In Nederland zijn er 180 echtscheidingen per 24 uur. Hier zijn jaarlijks 63.000 kinderen bij betrokken. Negentig procent van de kinderen heeft problemen met de verwerking van de scheiding. Op school is dit merkbaar doordat leerlingen stil of agressief gedrag vertonen. Vaak ook hebben ze moeite zich te concentreren in de klas. De schoolprestaties kunnen achteruit gaan. Dit zijn grote gevolgen voor de kinderen waar wij in onze scholen dagelijks mee te maken hebben. Ook groot zijn de aantallen kinderen die een echtscheidingssituatie meegemaakt hebben. Het is geen gewaagde stelling te beweren dat in elke klas wel kinderen vanuit een gebroken gezinssituatie voorkomen. Elke leerkracht heeft in de dagelijkse schoolpraktijk te maken de gevolgen van een scheiding. De leerkrachten die zich dit realiseren, zijn in staat de veilige omgeving te bieden die het kind nodig heeft. Het is goed dat we ons realiseren dat de veilige situatie thuis deels weg kan vallen. School als veilige basis wordt daardoor des te belangrijker. Tegelijkertijd is het voor een school ondoenlijk de onrust die een kind van thuis meeneemt, volledig weg te halen.

Om te voorkomen dat we elke situatie anders gaan behandelen, willen we binnen VCO Harderwijk uitgaan van een vaste set regels en afspraken die we in dit document vastleggen. De afspraken die we hierin vastleggen zijn uitgangspunt voor handelen binnen alle VCO-scholen. Samenvattend kunnen we zeggen dat dit document twee doelen dient:

- a) Beleid en positie van de school in scheidingssituaties te beschrijven
- b) De afspraken tussen de school van de kinderen en de scheidende ouders helder vast te leggen.

Terminologie.

Wie zijn ouders van een kind?

- De moeder van het kind is de vrouw
  - uit wie het kind is geboren;
  - die het kind heeft geadopteerd.
- De vader is in ieder geval:
  - de man die met de moeder getrouwd was toen het kind geboren werd
  - de man die het kind heeft erkend of geadopteerd;
  - de man wiens vaderschap door de rechter is vastgesteld.

De ouders van het kind zijn de moeder en de vader zoals hierboven omschreven.

Wat is ouderlijk gezag?

In Nederland staan alle minderjarigen (kinderen onder de 18 jaar) onder gezag. Meestal hebben de ouders samen het gezag; ouderlijk gezag. Het gezag kan ook worden uitgeoefend door een ouder en een niet-ouder (bijvoorbeeld de partner van een vader of moeder) samen. Dit wordt gezamenlijk gezag genoemd. Als ouders scheiden behouden zij in principe beiden het gezag over het kind. Als een ander dan de ouder(s) het gezag uitoefent, wordt dit voogdij genoemd.

Positie van de school

We verwachten van ouders dat zij tijdig de school informeren indien er spanningen in het gezin zijn. Ouders en school maken een afspraak waarbij duidelijk wordt hoe de school het beste de belangen van de kinderen kan waarborgen.

Eventueel wordt tijdens dit gesprek de hieronder genoemde vragenlijst al ingevuld. De leerkrachten en directies van de VCO-scholen zullen zich te allen tijde afzijdig houden van een conflict tussen ouders en zich neutraal opstellen. Dit brengt met zich mee dat de school zelfstandig een informatieplicht heeft ten opzichte van beide met gezag beklede ouders en dat de school niet afhankelijk kan zijn van de informatieverstrekking van de verzorgende ouder aan de niet-verzorgende ouder.

Ook (en juist) wanneer een scheiding minder harmonieus verloopt, zullen leerkrachten en directie geen stelling nemen vóór of tegen één van beide ouders en met beide ouders de relatie handhaven. De school heeft geen verantwoordelijkheid noch plicht de ene ouder te informeren over informatie die verstrekt wordt aan de andere ouder.

Wanneer een vermoeden bestaat dat er situaties voorkomen die nadelig zijn voor het welbevinden van het kind dan zal de leerkracht de contactpersoon op school hierover informeren. Bij structurele gevallen en in overleg met de contactpersoon kunnen nadere stappen ondernomen worden richting externe hulpverlening.

Informatievoorziening aan gescheiden ouders, beiden hebben ouderlijk gezag

Alle ouders hebben in principe recht op informatie over hun kind op school. Dit geldt ook voor ouders die gescheiden zijn. Bij echtscheiding geldt op basis van artikel 251, boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (BW) dat het gezamenlijk ouderlijk gezag gehandhaafd blijft. In dat geval hebben beide ouders evenveel recht op informatie en is de school gehouden de niet verzorgende ouder op eigen initiatief informatie te verstrekken over zaken die het kind en de school betreffen. De directeur van de school is in eerste instantie de contactpersoon naar beide ouders. Hij/zij kan een vervanger aanwijzen.

Eén ouder is met gezag belast, de andere niet

Indien bij (echt)scheiding is bepaald dat een van de ouders met het gezag is belast en de andere niet dan wordt voor wat betreft de omvang van de te verstrekken informatie onderscheid gemaakt tussen de ouder die belast is met het ouderlijk gezag over het kind en de ouder die daar niet mee belast is.

Volgens artikel 1:377b BW is de ouder die belast is met het ouderlijk gezag verplicht om de andere ouder (niet belast met het ouderlijk gezag) op de hoogte te houden van gewichtige aangelegenheden die het kind betreffen. Dit betekent dat ook schoolresultaten in beginsel via de met het gezag belaste ouder verstrekt moeten worden aan de andere ouder. Als de communicatie tussen ouders stopt is er een probleem.

Voor dit probleem biedt artikel 1:377c BW een oplossing: *'de niet met het gezag belaste ouder wordt desgevraagd door derden die beroepshalve beschikken over informatie inzake belangrijke feiten en omstandigheden die de persoon van het kind of diens verzorging en opvoeding betreffen, daarvan op de hoogte gesteld, tenzij die derde de informatie niet op gelijke wijze zou verschaffen aan degene die met het gezag over het kind is belast dan wel bij wie het kind zijn gewone verblijfplaats heeft, of het belang van het kind zich tegen het verschaffen van informatie verzet'*.

Wat betekent dit nu concreet? Desgevraagd betekent dat de school de informatie niet uit zichzelf hoeft te verschaffen maar alleen indien daarom wordt gevraagd door de niet met het gezag belaste ouder.

De met gezag beklede ouder stelt dus de andere ouder op de hoogte. Mocht deze afspraak niet goed werken, dan kan de andere ouder de school verzoeken hem/haar apart op de hoogte te houden van de vorderingen van zijn/haar kind(eren). Heeft de niet met het gezag belaste ouder verzocht om op de hoogte te worden gehouden van de vorderingen van zijn/haar kind dan hebben de scholen van VCO het beleid dat vanaf dat moment in principe beide ouders worden geïnformeerd en/of uitgenodigd tenzij het belang van de leerling zich hiertegen verzet. Dat kan bijv. blijken uit een verklaring van een psycholoog of een rechter.

Informatie inzake belangrijke feiten of omstandigheden die de persoon van het kind of diens verzorging en opvoeding betreffen, betekent dat de school alleen die informatie dient te verstrekken die betrekking heeft op schoolvorderingen en eventueel sociaal-pedagogische ontwikkelingen op school. De school kan hier van af zien wanneer deze informatieverstrekking zich verzet tegen het belang van het kind. Dit kan het geval zijn wanneer een rechter of psycholoog heeft geoordeeld dat informatieverstrekking het belang van het kind zal schaden.

Tot slot kan de derde (school dus) ook weigeren de gevraagde informatie over het kind te verstrekken aan de ouder die niet met het ouderlijk gezag belast is, als het gaat om informatie die hij niet ook zou geven aan de ouder die wel met het gezag belast is.

In principe geeft de school geen informatie aan ouders die gebruikt kan worden in een gerechtelijke procedure. Dat laat onverlet dat ouders te allen tijde recht hebben een kopie van het leerlingendossier te maken en/of inzage hierin te vragen. Wanneer de verzorging of de veiligheid van het kind gevaar lopen door toedoen van een ouder, zal de school dat melden bij Bureau Jeugdzorg (en eventueel vervolgens bij het AMK).

Uitgangspunt is dat ouders in een dergelijk geval worden geïnformeerd over de voorgenomen melding tenzij de veiligheid van het kind of van een ander in het geding is of wachten als gevolg van een urgente kwestie onverantwoord is.

Vragenlijst

Niet-samenwonende ouders zal gevraagd worden een vragenlijst in te vullen om te kunnen bepalen hoe de informatievoorziening over het kind zal plaatsvinden. Het is belangrijk dat ouders tijdig melden dat er sprake is van een situatie waarin de ouders niet (meer) samenwonen.

Het doel van de vragenlijst is om praktische informatie te verkrijgen over het woonadres van de ouders en over de wijze waarop ouders hun ouderschap na de scheiding hebben geregeld. Zo kan de school bepalen hoe informatie over het kind verstrekt kan worden en kunnen misverstanden voorkomen worden.

Ouderavonden en andere informatie

In principe nodigt de school de met het gezag belaste ouders **gezamenlijk** uit voor informatieavonden, tien minuten gesprekken en andere ouderavonden of gesprekken over het kind. Deze avonden zijn bedoeld voor de met het gezag belaste ouders en niet voor anderen, zoals nieuwe partners. Niet met gezag beklede ouders kunnen hier ook in betrokken worden. Daar kunnen op de vragenlijst afspraken over gemaakt worden. Aan het begin van het schooljaar wordt aan de met het gezag belaste ouders de schoolgids en de kalender verstrekt.

Het rapport wordt in principe aan beide ouders verstrekt of het belang van het kind moet zich daar tegen verzetten, blijktens een verklaring van de rechter of bijvoorbeeld een psycholoog.

Beide ouders kunnen zich aanmelden voor de digitale Nieuwsbrief.

Correspondentie

Correspondentie zal in principe gericht zijn aan beide met gezag belaste ouders en dus niet slechts aan de ouder bij wie het kind volgens de Gemeentelijke Basis Administratie staat ingeschreven van de ouder waar het kind verblijft wordt verwacht dat deze de informatie door zal geven aan de andere ouder die niet met gezag is bekleed. Wanneer dit onverhoopt niet lukt, zal de andere ouder zich rechtstreeks tot de school kunnen wenden. Ouders die beiden het gezag hebben, worden door de school geïnformeerd en ontvangen correspondentie. In de vragenlijst wordt verder afgesproken hoe dit praktisch wordt ingevuld.

Onderlinge problemen tussen ouders.

De school is primair gericht op onderwijs, waarbij onder meer veiligheid en rust van het kind gewaarborgd dienen te worden. Om die reden is het niet toegestaan dat ouders hun onderlinge relationele problemen of conflicten op school of via school beslechten.

Onpartijdigheid

De school heeft primair het belang van het kind voor ogen en is onpartijdig ten aanzien van problematiek die met de scheiding van de ouders te maken heeft. Informatie over het kind zal in beginsel niet aan anderen dan aan ouders worden verstrekt. Uitzonderingen op die regel gelden onder andere voor instanties zoals, het bureau Jeugdzorg, het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en de schoolarts. De bepalingen uit de Wet bescherming persoonsgegevens worden daarbij in acht genomen.

Wijziging geslachtsnaam

Het komt soms voor dat een ouder ten gevolge van een (echt)scheiding een andere achternaam (geslachtsnaam) van het kind opgeeft aan school. Bijvoorbeeld de meisjesnaam van de moeder of die van een nieuwe partner. Dat is echter niet mogelijk zonder dat daartoe eerst een verzoek tot naamswijziging bij de rechter wordt ingediend. De school schrijft het kind alleen in onder een andere naam dan de officiële nadat de rechter in de geslachtsnaamwijziging heeft toegestemd.

Conclusie

Het welzijn van het kind staat voor school altijd voorop. Er kunnen zich echter situaties voordoen waarin ouders het niet eens zijn met wat de school in het belang van het kind acht. In die gevallen zal het schoolteam en/of de individuele leerkracht proberen om dat probleem op te lossen. De school zal alles doen om te voorkomen dat zij in een conflict tussen ouders betrokken wordt.

Protocol - Sociale media in de school

Inleiding

Sociale media zoals Twitter, Instagram, Facebook, YouTube en LinkedIn bieden de mogelijkheid om te laten zien dat je trots bent op je school en kunnen een bijdrage leveren aan een positief imago van de scholen van VCO Harderwijk-Hierden. Van belang is te beseffen dat je met berichten op sociale media (onbewust) de goede naam van de school en betrokkenen ook kunt schaden. Om deze reden vragen wij om bewust met de sociale media om te gaan.

Essentieel is dat, net als in communicatie in de normale wereld, de onderwijsinstellingen en de gebruikers van sociale media de reguliere fatsoensnormen in acht blijven nemen en de nieuwe mogelijkheden met een positieve instelling benaderen.

VCO Harderwijk-Hierden vertrouwt erop dat zijn medewerkers, leerlingen, ouders/verzorgers en andere betrokkenen verantwoord om zullen gaan met sociale media en heeft dit protocol opgezet om een ieder die bij onze organisatie betrokken is of zich daarbij betrokken voelt daarvoor richtlijnen te geven.

Uitgangspunten

1. Stichting VCO Harderwijk-Hierden onderkent het belang van sociale media
2. Dit protocol draagt bij aan een goed en veilig school- en onderwijsklimaat
3. Dit protocol bevordert dat de instelling, medewerkers, leerlingen en ouders op de sociale media communiceren in het verlengde van de missie en visie van de onderwijsinstelling en

de reguliere fatsoensnormen. In de regel betekent dit dat we respect voor de school en elkaar hebben, dat we verdraagzaam zijn en iedereen in zijn waarde laten

4. De gebruikers van sociale media dienen rekening te houden met de goede naam van de school en van een ieder die betrokken is bij de school
5. Het protocol dient de onderwijsinstelling, haar medewerkers, leerlingen en ouders tegen zichzelf en anderen te beschermen tegen de mogelijke negatieve gevolgen van de sociale media

A. Voor alle gebruikers (medewerkers, leerlingen en ouders/verzorgers)

1. Het is medewerkers en leerlingen niet toegestaan om tijdens de lessen actief te zijn op sociale media tenzij door de schoolleiding respectievelijk leraren hiervoor toestemming is gegeven
2. Het is betrokkenen toegestaan om kennis en informatie te delen, mits het geen vertrouwelijke of persoonlijke informatie betreft en andere betrokkenen niet schaadt.
3. De betrokkene is persoonlijk verantwoordelijk voor de inhoud welke hij of zij publiceert op de sociale media
4. Elke betrokkene dient zich ervan bewust te zijn dat de gepubliceerde teksten en uitlatingen voor onbepaalde tijd openbaar zullen zijn, ook na verwijdering van het bericht
5. Het is voor betrokkenen niet toegestaan om foto-, film- en geluidsopnamen van school gerelateerde situaties op de sociale media te zetten tenzij degenen die afgebeeld of hoorbaar zijn hier uitdrukkelijk toestemming voor plaatsing hebben gegeven
6. Het is medewerkers niet toegestaan om met een privéaccount 'vrienden' te worden met leerlingen op sociale media
7. Alle betrokkenen nemen de fatsoensnormen in acht. Als fatsoensnormen worden overschreden (bijvoorbeeld: mensen pesten, kwetsen, stalken, bedreigen, zwartmaken of anderszins beschadigen) dan neemt de Stichting VCO Harderwijk-Hoerden (o.c. de school waar e.e.a.plaatsvond) passende maatregelen. Zie ook : *Sancties en gevolgen voor medewerkers en leerlingen*
8. Elke school heeft de mogelijkheid afspraken te maken over het bij zich hebben van mobieltjes in de klas. De scholen kunnen hierin van elkaar verschillen

B. Voor medewerkers tijdens werksituaties

Medewerkers hebben een bijzondere verantwoordelijkheid bij het gebruik van sociale media: privémeningen van medewerkers kunnen eenvoudig verward worden met de officiële standpunten van de onderwijsinstelling.

Indien een medewerker deelneemt aan een discussie die (op enigerlei wijze) te maken heeft met de Stichting VCO Harderwijk-Hierden of van één van haar scholen, dient de medewerker te vermelden dat hij/zij medewerker is van de Stichting.

1. Als online communicatie dreigt te ontsporen dient de medewerker direct contact op te nemen met zijn/haar leidinggevende om de te volgen strategie te bespreken
2. Bij twijfel of een publicatie in strijd is met deze richtlijnen neemt de medewerker contact op met zijn/haar leidinggevende

C. Voor medewerkers tijdens privésituaties

1. Het is de medewerker toegestaan om school gerelateerde onderwerpen te publiceren mits het geen vertrouwelijke of persoonsgebonden informatie over de school, zijn medewerkers, leerlingen, ouders/verzorgers en andere betrokkenen betreft. Tevens mag de publicatie de naam van de school niet schaden
2. Het is voor medewerkers niet toegestaan standpunten en/of overtuigingen uit te dragen welke in strijd zijn met de missie en visie van Stichting VCO Harderwijk-Hierden en de uitgangspunten van dit protocol

3. Indien de medewerker deelneemt aan een discussie die (op enigerlei wijze) te maken heeft met de onderwijsinstelling dient medewerker te vermelden dat hij/zij medewerker is van de Stichting of één van haar scholen
4. Indien de medewerker over de Stichting VCO Harderwijk-Hierden of één van haar scholen publiceert, dient hij/zij het bericht te voorzien van het bericht dat de standpunten en meningen in dit bericht de eigen persoonlijke mening zijn en los staan van eventuele officiële standpunten van de Stichting VCO Harderwijk-Hierden

Sancties en gevolgen voor medewerkers en leerlingen

1. Medewerkers die in strijd handelen met dit protocol maken zich mogelijk schuldig aan plichtsverzuim. Alle correspondentie omtrent dit onderwerp wordt opgenomen in het personeelsdossier
2. Indien het Bestuur van de Stichting VCO Harderwijk-Hierden de wijze van communiceren door een medewerker(s) als 'grensoverschrijdend' kwalificeert, dan wordt dit telefonisch gemeld bij de Landelijke Vertrouwensinspecteur (0900 – 1113111)
3. Afhankelijk van de ernst van de uitlatingen, gedragingen en gevolgen worden naar medewerkers toe rechtspositionele maatregelen genomen welke variëren van waarschuwing, schorsing, berisping, ontslag en ontslag op staande voet
4. Leerlingen en / of ouders/verzorgers die in strijd met dit protocol handelen maken zich mogelijk schuldig aan verwijtbaar gedrag. Alle correspondentie omtrent dit onderwerp wordt opgenomen in het leerlingendossier
5. Afhankelijk van de ernst van de uitlatingen, gedragingen en gevolgen worden naar leerlingen en / of ouders/verzorgers toe maatregelen genomen welke variëren van waarschuwing, schorsing en verwijdering van school
6. Indien de uitlating van leerlingen, en/of ouders/verzorgers en medewerkers mogelijk een strafrechtelijke overtreding inhoudt zal door de Stichting VCO Harderwijk-Hierden aangifte bij de politie worden gedaan

Slachtoffers van oneigenlijk handelen.

1. Kinderen die slachtoffer zijn geworden van digitale belaging kunnen rekenen op de steun van de Stichting. De medewerkers van de betrokken school zullen zich inspannen om de toegebrachte schade zo veel mogelijk te beperken
2. Slachtoffers worden desnoods ook bijgestaan door professionele ondersteuning.
3. Elke vorm van steun zal steeds zo veel mogelijk in overleg met de ouders/verzorgers plaatsvinden. De behoefte van het kind is in deze bepalend

Protocol - Mobiele apparatuur, internet en sociale media

Steeds meer kinderen nemen een mobiele telefoon of een ander mobiel communicatie apparaat (iPod, iPad, mobiele telefoon etc.) mee naar school.

Op zich is daar niets mis mee, tenzij er tijdens de les gebruik van wordt gemaakt. Berichten van vriendjes/vriendinnetjes, ouders per sms of email, hoe interessant ook, horen niet tijdens schooltijd gelezen te worden, laat staan beantwoord; daarnaast het heimelijk fotograferen en filmen tijdens schooltijd of opzoeken van antwoorden van een topo toets.

Om te voorkomen dat leerlingen gebruik maken van hun mobiele telefoon onder schooltijd zijn er duidelijke afspraken gemaakt ter bevordering van de leerprestaties en de veiligheid van kinderen en personeel.

Afspraken met betrekking tot mobiele communicatie apparatuur

- Leerlingen nemen op eigen risico een mobiel communicatie apparaat mee naar school. Wanneer de apparatuur kapot gaat, gestolen wordt etc. is de school niet aansprakelijk. De verantwoordelijkheid voor gebruik van deze apparatuur ligt bij de ouders
- Leerlingen die een mobiel communicatie apparaat bij zich hebben, moeten het apparaat uitzetten bij het betreden van het schoolterrein, dus ook op het schoolplein. Aan het einde van de schooldag, mag het apparaat weer worden ingeschakeld, nadat het schoolterrein en dus ook het schoolplein weer is verlaten. Op onze school worden mobiele telefoons door leerlingen niet toegestaan. Mocht er noodzaak zijn dat er wel gebruik moet worden gemaakt van een mobiele telefoon dan kunt u dit overleggen met de directie. Indien een leerling zonder overleg gebruik maakt van de mobiele telefoon wordt het apparaat ingenomen
- In bijzondere omstandigheden (ziekte thuis, calamiteit thuis) is het gebruik van een mobiel communicatie apparaat tijdelijk toegestaan, uitsluitend na toestemming van de leerkracht van de desbetreffende leerling en nadat de school geïnformeerd is door thuis. Voor dringende zaken mag de leerling onder schooltijd altijd naar huis bellen met de vaste schooltelefoon. Ouders kunnen in dringende gevallen altijd de school bereiken via de vaste schooltelefoon
- Gedurende de lestijden wordt er door de leerkrachten en stagiaires op een professionele manier omgegaan met hun mobiele communicatie apparatuur

Verspreiden van (bloot)foto's/filmpjes/berichten

- Door de school
Het plaatsen van foto's en filmpjes van kinderen op internet is niet zonder risico. Het kan misbruikt worden door pedofielen of door cyber Pesters. Voorzichtigheid is dus geboden. Als school vragen we bij inschrijving toestemming aan ouders of we foto's of filmpjes van leerlingen mogen publiceren op bv onze website.
De school zal bij het publiceren van foto's en filmpjes van leerlingen altijd een goede afweging maken tussen het privacybelang en het belang om de beelden online te zetten. Los hiervan heeft de school de verplichting om de privacy van haar leerlingen online te beschermen, bijvoorbeeld om de gegevens af te schermen van onbevoegden en zoekmachines
- Door leerlingen
Het zonder toestemming maken, doorsturen of publiceren van (bewerkte) foto's van een leerling, of het maken van stiekeme opnames van een medeleerling of docent, is strafbaar. De dader kan een geldboete of zes maanden cel krijgen.
Als een minderjarige leerling in een seksuele context op beeld wordt vastgelegd, is de maker van de foto of het filmpje in principe voor de wet strafbaar voor het produceren van kinderporno. Ook als het is gemaakt door de jongere zelf.
Degene die het beeldmateriaal online zet of doorstuurt naar zijn vrienden ('sexting', zie onderstaande) maakt zich strafbaar aan het bezitten en verspreiden van kinderpornografie.
Worden de seksueel getinte beelden of berichten vrijwillig tussen twee jongeren uitgewisseld, dan is er niets aan de hand. Wél als ze daarna worden doorgestuurd naar anderen, worden gebruikt om te pesten of om iemand te chanteren

Wat is sexting?

Sexting is het verspreiden of delen van seksueel getinte berichten via een mobiele telefoon of sociale media. Het kan dan gaan om teksten, foto's of filmpjes. Een concreet voorbeeld is een naaktfoto

delen met een ander – via WhatsApp, Snapchat of Instagram. Dat gebeurt meestal in goed vertrouwen, maar vaak wordt zo'n beeld toch verspreid via sociale media en eenmaal online is het lastig om verdere verspreiding te voorkomen. Met deze voorlichtingsmaterialen kun je kinderen of leerlingen informeren over de risico's van sexting.

Hoe te handelen bij incidenten (bv. sexting)

Stap 1: 'Voorkomen is beter dan genezen'

- Tijdens o.a. lessen seksuele vorming en burgerschap wordt er met de kinderen gesproken over sociale media, sexting, filmpjes op YouTube zetten enz. We bespreken de mooie, leuke, nuttige kant maar zeer zeker ook de gevaren. We waarschuwen kinderen, wijzen ze op de consequenties. We werken er aan dat onze leerlingen goede 'digitale burgers' worden. We willen hen leren respectvol en verantwoord met zichzelf én anderen om te gaan op internet en sociale media.

Stap 2: Het probleem definiëren

- We gaan na wat er aan de hand is, wat de impact daarvan is en bij strafbare feiten de zullen we de politie inlichten. In overleg met de politie en onderling bepalen we of het al dan niet wenselijk is (voor de school of de ouders) om aangifte dan wel een melding te doen
- We raadplegen het slachtoffer en de ouders, en inventariseren hun wensen
- We betrekken de directie, leerkracht en/of vertrouwenspersoon erbij en gaan na wat er nodig is om het slachtoffer een veiliger gevoel te geven
- We gaan na of er psychologische hulp nodig is
- We gaan na of er crisismanagement of crisis-communicatie nodig is (eventueel met behulp van een extern bureau)

Stap 3: Actie ondernemen

- We proberen om het schadelijke beeldmateriaal zo snel mogelijk te (laten) verwijderen. Daarbij altijd afvragen of het verwijderen van beeldmateriaal er niet toe kan leiden dat er daardoor bewijsmateriaal voor een juridische procedure verdwijnt. Overleg hierover is mogelijk met Meldknop.nl en/of bel met Help Wanted (071-5162900).

Stap 4: Communiceren

- **Met de ouders**
Sommige slachtoffers, of eigenlijk hun ouders, eisen openbare excuses van de dader, bijvoorbeeld via Twitter. Anderen willen juist vooral geen ruchtbaarheid geven aan het voorval. We adviseren ouders (en ook leerlingen) om *niet* online te reageren. Het kan escalatie in de hand werken en heeft het risico dat de ware identiteit van het slachtoffer bekend wordt. De emoties lopen vaak hoog op, zeker als de dader bekend is. Het kan ook voorkomen dat ouders zó boos zijn dat ze de dader met gelijke munt terug willen betalen.
- **Met de klasgenoten**
We praten in een vroeg stadium met de klasgenoten van het slachtoffer (als het slachtoffer en de ouders dat goed vinden). Gaat het om een grote zaak, en hebben veel leerlingen de beelden gezien, dan wordt er met alle leerlingen gesproken.
We vertellen op hoofdlijnen wat er speelt, wat het emotioneel doet met het slachtoffer, en wat de gevolgen zijn als je de beelden hebt gedeeld.
Waarschijnlijk heb je dan een strafbaar feit gepleegd. We dragen de leerlingen op om belastend materiaal uit hun telefoon te verwijderen en verbieden verdere verspreiding.

Vraag de leerlingen ook om het slachtoffer niet nog extra te straffen maar juist te ondersteunen.

(Waarschijnlijk lukt het niet helemaal om al het beeld te laten verdwijnen binnen de school, maar dat kan nooit een reden zijn om deze stap achterwege te laten. De dringende opdracht om de beelden te verwijderen past bij de ernst van de mogelijke gevolgen en is dan ook pedagogisch gezien noodzakelijk!)

- **Met de leerkrachten**

Leerkrachten krijgen ongetwijfeld vragen, van ouders en van leerlingen. Vanuit de directie krijgen zij goede, heldere informatie zodat zij op de hoogte zijn.

- **Met de media**

Als het om een grote zaak gaat, is de kans groot dat de media ervan zullen horen en dat ze er aandacht aan zullen besteden. Alleen vanuit de directie wordt er met de media gecommuniceerd.

Protocol - Hoofdluis

Hoofdluis is een probleem van veel basisscholen. Een probleem dat ongewild veel overlast veroorzaakt. Hoofdluis is geen ziekte, maar iets dat iedereen kan overkomen. Hoofdluis bevindt zich graag op de schone hoofdhuid van kinderen. Op onze school proberen wij het hoofdluisprobleem zoveel mogelijk te beperken en, als het kan, helemaal uit te bannen. Dit vraagt evenwel een goede samenwerking tussen school en ouders.

We gaan open en eerlijk om met hoofdluis. Hoofdluis hoeft namelijk geen taboe te zijn. In de klassen praten we er over. We moeten er met elkaar voor zorgen dat hoofdluis geen pestonderwerp wordt. Het moet voor iedereen duidelijk zijn dat je je er niet voor hoeft te schamen, maar dat het wel noodzakelijk is om snel te handelen bij constatering van hoofdluis, om verspreiding te voorkomen.

Om hoofdluis vroeg te kunnen constateren worden door de hulpouders controles georganiseerd. De controlerende ouders worden in dit protocol luizenouders genoemd. Deze ouders hebben daarvoor instructie gehad. Het is wenselijk dat de kinderen op deze dag geen gel in het haar dragen. Hierdoor wordt het lastiger te controleren en soms pijnlijker om met de kam door het haar te gaan. Ook ingewikkelde (vlecht)kapsels in het haar zijn op de controle dag niet wenselijk.

Controle

- Iedere eerste woensdag van de maand en de eerste woensdag na de zomervakantie worden alle leerlingen gecontroleerd op hoofdluis
- Deze dagen worden in de jaarkalender en in de Nieuwsflits vermeld
- Deze controle wordt verzorgd door de luizenouders

Luizen geconstateerd tijdens een controle

- De luizenouders brengen de klassenleerkracht na de controle discreet op de hoogte bij welke leerlingen hoofdluis is geconstateerd
- De coördinator van de luizenouders geeft de constatering door aan bij de directie. De directie neemt contact op met de ouders/verzorgers van de betreffende leerling
- Indien bij een leerling levende hoofdluis wordt geconstateerd, is het de bedoeling dat de leerling direct thuis wordt behandeld om verdere besmetting te voorkomen. Na de behandeling mag de leerling weer naar school

- De luizenouders communiceren verder geheel niet over het wel of niet aantreffen van luizen in een groep of bij een kind
- De coördinator van de luizenouders zorgt voor luizenbriefjes voor de groepen waarin luizen zijn geconstateerd.. In deze brief staat aangegeven dat er hoofdluis in de groep is gesignaleerd. Tevens wordt er aan de ouders/verzorgers gevraagd om hun kind te controleren op hoofdluis

Taken leerkracht na constatering hoofdluis in de groep

- Verkleedspullen, aanwezige knuffels, stoffen, kussens e.d. worden in een luchtdichte zak gestopt en op een koele plaats bewaard
- De jassen van de leerlingen worden voorlopig in een zgn. luizenzak aan de kapstok gehangen totdat de groep weer geheel luisvrij is
- Luizenbriefjes direct meegeven
- De leerkracht praat open over hoofdluis. Geeft aan dat het niet is om je over te schamen

Taken ouders/verzorgers

- Wij willen u vragen om regelmatig bij uw kind(eren) en bij u zelf de haren te controleren op hoofdluis. De controle kan het beste gebeuren met een zogenaamde stofkam of luizenkam. Dat is een kam, meestal van plastic, met fijne tanden
- Hoe herkent u neten? De eitjes van luizen worden neten genoemd. Neten zijn niet zo makkelijk te herkennen. Ze zijn namelijk kleiner dan 1mm. Neten kunnen lijken op roos of zand. Het verschil is dat roos los in het haar zit en neten vastgekleefd zitten, dicht op de hoofdhuid. Neten vind je meestal in de nek, achter de oren en onder de voorhoofdharen. Nadat de eitjes uitgekomen zijn blijven lege witte hulsjes achter. Jeuk kan bij een eerste besmetting soms pas na 7-14 dagen optreden wanneer het aantal luizen toeneemt
- Hoe herkent u hoofdluis? Hoofdluizen zijn met het blote oog zichtbaar, maar omdat ze door het haar bewegen zijn ze soms moeilijk te ontdekken. Een volwassen hoofdluis is 2-4 mm lang en kan in kleur variëren van lichtgrijs tot zeer donker. Hoofdluizen komen meestal dicht op de hoofdhuid voor, in het bijzonder rondom de oren en aan de achterkant van het hoofd en onder de pony. Als u hoofdluis heeft geconstateerd moet u 2 dingen doen:
  - Dit melden op school (zo mogelijk dezelfde dag)
  - Dagelijks met een netenkam het natte haar (met gewone crèmespoeling) intensief kammen, gedurende 14 dagen

- Hoe kunt u hoofdluis behandelen?

U behandelt het haar met een goedgekeurd hoofdluismiddel. Er zijn vele middelen op de markt. Kies bij voorkeur voor een middel waar dimeticon in zit, dit middel leidt niet tot resistentie-ontwikkeling. Uw apotheek of drogist kan u hierbij verder adviseren. Tevens is het verstandig om het natte haar dagelijks met een netenkam en gewone crèmespoeling intensief te kammen.

Het is vervelend als u tot de ontdekking komt dat uw kind hoofdluis heeft. Toch is hoofdluis goed te behandelen. Daarbij is het wel van belang dat u hoofdluis zo snel en effectief mogelijk aanpakt. Door een combinatie van wassen en kammen gedurende 14 dagen worden luizen en neten doeltreffend bestreden. Aangezien neten een bron van her besmetting zijn is het van belang dat ze ook verwijderd worden. Regelmatig kammen en blijven controleren heeft dus de aanbeveling.

Omdat luizen hoofdzakelijk overgebracht worden door haar-haarcontact, is de kans groot dat andere gezinsleden ook hoofdluis hebben. Het is daarom van belang met een fijntandige kam het hele gezin te controleren en besmette gezinsleden gelijktijdig te behandelen. Controleer daarna wekelijks, gedurende twee weken het (natte) haar van alle gezinsleden met een fijne kam.

Als er luizen zijn, is het belangrijk om de directe omgeving te waarschuwen. Andere ouders/verzorgers kunnen dan meteen met een fijntandige kam het (natte) haar van hun kinderen controleren.

Het RIVM kwam in maart 2011 met belangrijke aanpassingen in de richtlijn hoofdluis. De belangrijkste wijziging was dat maatregelen zoals het wassen van beddengoed, knuffels en jassen en het stofzuigen van de auto niet meer nodig zijn. Het RIVM verklaarde dat de overdracht door bijvoorbeeld beddengoed van hoofdluis nooit wetenschappelijk is bewezen. Het is overigens ook niet wetenschappelijk aangetoond dat luis niet door linnen of kammen wordt overgedragen. Wilt u het zekere voor het onzekere nemen, dan kunt u nog vasthouden aan de oude richtlijnen: was alles dat je kind tot 2 dagen terug gebruikt heeft minimaal 10 minuten op tenminste 60 graden. Denk aan kleding, beddengoed, jassen, dassen, mutsen, verkleedkleden en knuffels. Of verhonger de luizen door de spullen 24 uur in de diepvries te leggen, of door ze 48 uur in een gesloten zak te bewaren bij kamertemperatuur. Kammen en borstels uitkoken of ontsmetten met 70 % alcohol. Vloerbedekking en (auto)meubels stofzuigen. Gooi de stofzak weg. Alles na 7 dagen herhalen. Over het gebruik van luizenzakken is veel discussie. Op onze school kiezen wij ervoor dat, indien er luizen zijn geconstateerd, alle jassen van deze groep gedurende de tijd van de uitbraak in de luizenzakken aan de kapstok hangen. Op deze wijze verkleinen wij de kans op besmetting. Ook is het wenselijk dat lang haar in een staart of een vlecht wordt gedragen. Dit laatste omdat luizen zich voornamelijk verplaatsen door middel haarhaarcontact. En in deze geldt ook "Voorkomen is beter dan genezen".

Vervolg

Na een week volgt er een na controle. Deze is alleen in de groepen waar luizen zijn geconstateerd. Mocht er opnieuw neten of luizen worden geconstateerd, dan treedt de bovenstaande procedure opnieuw in werking

Meer informatie

<http://www.rivm.nl/Onderwerpen/H/Hoofdluis>

Protocol - Seksuele intimidatie

Inleiding

Een veilige werkomgeving is belangrijk voor het goed functioneren van zowel leerlingen als schoolmedewerkers. Seksuele intimidatie kan iedereen overkomen. Om te voorkomen dat kinderen of schoolmedewerkers slachtoffer worden van seksueel geweld of seksuele intimidatie op school is dit protocol opgesteld.

Definitie

Seksuele intimidatie is elke vorm van seksueel gedrag die iemand als ongewenst of gedwongen ervaart. Het gaat er dus niet om hoe iemand het bedoelt, maar om hoe de ander het ervaart. Het kan zijn dat de 'pleger' zich niet bewust is van het ongemak dat hij de ander bezorgt. Als de ander hem erop aanspreekt, zal hij waarschijnlijk zijn excuses aanbieden en het niet meer doen. Sommigen intimideren of misbruiken echter wel bewust - en dat is lastiger aan te pakken.

Onderstaande voorbeelden geven een idee van wat mensen als seksuele intimidatie kunnen opvatten. De één heeft er geen problemen mee, de ander wel. Als regel geldt dat het op moet houden als iemand er duidelijk niet van gediend is.

- Dubbelzinnige grappen

- Opmerkingen over iemands borsten of billen
- Obscene gebaren maken
- Een arm over de schouder, etc.
- (grof) seksueel intimiderend taalgebruik

Andere voorbeelden van seksuele intimidatie of misbruik beschouwen we eigenlijk allemaal als ongewenst. Er is geen discussie over nodig of ze wel of niet mogen:

- Kinderen begluren in de kleedkamer of onder de douche
- Aanranding en verkrachting
- Geschreven en/of verbale seksuele intimiteiten

Gedragsregels ter preventie van seksuele intimidatie

Onder een medewerker verstaan wij het personeel op school en de vrijwilligers.

1. De medewerker moet voor een omgeving en sfeer zorgen waarbinnen de leerling zich veilig voelt.
2. De medewerker/leerling onthoudt zich ervan een ander te behandelen op een wijze, die diegene in zijn waardigheid aantast.
3. De medewerker/leerling onthoudt zich van elke vorm van seksueel (machts-)misbruik of seksuele intimidatie tegenover ieder ander.
4. Seksuele handelingen en seksuele relaties tussen de medewerker en de leerling (of leerlingen onderling) zijn onder geen beding geoorloofd.
5. De medewerker mag de leerling niet op zodanige wijze aanraken dat de leerling en/of de medewerker deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard zal ervaren, zoals doorgaans het geval zal zijn bij het doelbewust (doen) aanraken van geslachtsdelen, billen en borsten. Deze regel geldt ook in de relatie leerling-medewerker en leerling-leerling.
6. De medewerker/leerling onthoudt zich van seksueel getinte geschreven en/of verbale intimiteiten.
7. De medewerker heeft de plicht de leerling te beschermen tegen schade en (macht)misbruik als gevolg van seksuele intimidatie onder schooltijd.
8. De medewerker/leerling zal een leerling geen (im-)materiële vergoedingen geven met de kennelijke bedoeling seksuele tegenprestaties te vragen.

Wat te doen?

Slachtoffers van seksuele intimidatie of seksueel misbruik kunnen terecht bij één van de vertrouwenspersonen. Getracht wordt om zowel mannen als vrouwen als contactpersonen te benoemen. De namen van de contactpersonen zijn te vinden in de schoolgids. Na iedere klacht over seksuele intimidatie of seksueel misbruik verwijst de contactpersoon de melder door naar de vertrouwenspersoon.

Medewerkers die niet zelf slachtoffer zijn van seksuele intimidatie of seksueel geweld, maar wel een vermoeden hebben, dienen eveneens zich daarmee te vervoegen bij één van de contactpersonen. Tevens moeten zij hiervan melding maken bij de algemeen directeur.

Kinderen die de stap naar de contactpersoon te groot vinden, kunnen ook altijd bellen met de kindertelefoon. Het nummer is 0800-0432. Dit nummer is gratis.

Medewerkers die hun klacht niet met de vertrouwenspersonen van hun eigen school willen bespreken, kunnen rechtstreeks contact opnemen met een vertrouwensinspecteur voor het basisonderwijs. Het telefoonnummer is: 0900-1113

Protocol - Opvang bij ernstige incidenten

Inleiding

Scholen worden in toenemende mate geconfronteerd met incidenten op het gebied van agressie, geweld, discriminatie en seksuele intimidatie. Door een reeks gebeurtenissen in de afgelopen jaren is de aandacht hiervoor in het onderwijs toegenomen. Ook het plotseling overlijden van een leerling of een collega zijn gebeurtenissen die bij leerlingen en medewerkers behoorlijk impact kunnen hebben. Met een ernstig incident wordt bedoeld een gebeurtenis buiten het patroon van gebruikelijke menselijke ervaringen dat vrijwel bij iedereen leed zou veroorzaken. Ook gebeurtenissen die slechts door één persoon als zodanig worden ervaren, vallen hieronder. Het is een ervaring die het denken, voelen en handelen voor een kortere of langere tijd in kleine of grote mate beïnvloedt. Het is daarnaast een ervaring, waarbij adequate opvang en ondersteuning kan helpen om de ervaring te verwerken en de dagelijkse werkzaamheden weer op te pakken.

Signalering

Op het moment dat een ernstig incident van agressie, geweld, discriminatie en seksuele intimidatie of een andere schokkende gebeurtenis met een medewerker of een leerling als slachtoffer heeft plaatsgevonden, is iedereen verplicht het slachtoffer uit de situatie te helpen en de eerste opvang te verzorgen. Vervolgens wordt onmiddellijk de schoolleiding geïnformeerd. De schoolleiding meldt het incident bij het bestuur en het op te richten opvangteam. Het lid van het opvangteam, belast met de zorg/nazorg slachtoffers, neemt contact op met de betrokken slachtoffer(s) om, indien gewenst, een afspraak te maken.

Het opvangteam

Het opvangteam voor zowel de leerlingen als voor het personeel bestaat uit de directie: directeur en bouwcoördinatoren (in het vervolg als BC-er aangeduid) van de betreffende bouw, de intern begeleider (IB), de medewerker van de GGD (schoolarts of schoolverpleegkundige).

Zo nodig wordt een beroep gedaan op de vertrouwenspersoon en/of de Arboarts.

Van het opvangteam mag verwacht worden, dat zij:

- ✓ een luisterend oor bieden
- ✓ advies geven, afhankelijk van het soort incident, over symptomen die kunnen optreden na een schokkende gebeurtenis
- ✓ informatie geven over opvang mogelijkheden
- ✓ de grenzen aangeven wat betreft de mogelijkheden voor hulpverlening en mee zoeken naar oplossingen (eventueel doorverwijzen naar professionele instanties)
- ✓ aan belanghebbenden informatie geven m.b.t. het omgaan met schokkende gebeurtenissen
- ✓ vertrouwelijk omgaan met de informatie die zij krijgen

Taken en verantwoordelijkheden na een ernstig incident

- ✓ De directie is verantwoordelijk voor het invullen van het meldingsformulier en het registreren van het incident, de voorlichting binnen de organisatie en de contacten met externe instanties als slachtofferhulp
- ✓ Het opvangteam is verantwoordelijk voor een goede eerste opvang
- ✓ Het opvangteam bewaakt de voortgang van de hulpverlening aan het slachtoffer

- ✓ Het opvangteam is verantwoordelijk voor het organiseren van de continuïteit in de school (o.a. opvang klas)
- ✓ Het opvangteam is verantwoordelijk voor een eventueel vervolg op de eerste opvang van het slachtoffer
- ✓ In het geval van medewerkers hebben de externe vertrouwenspersoon en de Arboarts een signalerende functie. Hij/zij informeert de werkgever als er signalen binnen komen die wijzen op symptomen van een ernstig incident en of problemen die daarmee samenhangen en leiden tot mogelijk uitval van de medewerker

De opvangprocedure

Als een medewerker of een leerling een ernstig incident meemaakt, wordt de volgende procedure gevolgd:

- ✓ De directie informeert per omgaande het opvangteam
- ✓ Een lid van het opvangteam zorgt voor de eerste begeleiding van het slachtoffer
- ✓ De directie neemt binnen 24 uur contact op met het slachtoffer en bespreekt of en welke hulp nodig is. In een geval van een leerling neemt de BC-er deze taak op zich
- ✓ De directie onderhoudt contact met het slachtoffer. In geval van een leerling houdt ook de directie contact met (de ouders van) het slachtoffer
- ✓ Het opvangteam maakt het mogelijk voor het slachtoffer zo snel mogelijk en op een verantwoorde wijze terug te kunnen keren op de school
- ✓ Binnen drie weken vindt een vervolgesprek plaats, waarin de directie onder meer vraagt of de opvang naar tevredenheid verloopt en de leerling zich weer voldoende veilig voelt
- ✓ In het geval dit nog niet zo is, worden aanvullende maatregelen getroffen
- ✓ Na ongeveer twee maanden vindt een afsluitend gesprek plaats

Terugkeer op school/op het werk

Bij terugkeer op school na het ernstige incident kan het moment van confrontatie met de plaats of (eventueel) de veroorzaker van het incident plaatsvinden. Dit kan een moeilijk moment zijn. Soms zal er weer een basis gelegd moeten worden voor een werkbare relatie met de leerling of collega. In ieder geval zal het zelfvertrouwen in zichzelf en de omgeving weer opgebouwd moeten worden.

Begeleiding leerlingen

- ✓ De BC-er en (een lid van) het opvangteam hebben de verantwoordelijkheid de leerling bij terugkeer te begeleiden

Begeleiding medewerkers

- ✓ De directie en een (lid van) het opvangteam hebben de verantwoordelijkheid de medewerker bij terugkeer te begeleiden

Ziekmelding

Afhankelijk van de ernst van het incident, waarbij wordt uitgegaan van de beleving van de betrokkene, wordt hij/zij in de gelegenheid gesteld om naar huis te gaan.

Leerlingen

- ✓ De leerling wordt conform de hiervoor geldende procedure ziek gemeld.
- ✓ Ook wordt de mogelijkheid geboden op korte termijn contact te hebben met het opvangteam.

Medewerkers

- ✓ In verband met praktische consequenties wordt de medewerker ziek gemeld,

waarbij wordt aangegeven dat de aard van de ziekte ten gevolge van een ernstig incident op het werk is.

- ✓ Ook wordt de mogelijkheid geboden op korte termijn contact te hebben met het opvangteam.

Materiële schade

De directie stelt zich tot taak om samen met het slachtoffer eventuele materiële schade vast te stellen en te bepalen hoe hiermee zal worden omgegaan.

Wettelijke bepalingen

A Meldplicht

Intern

Alle medewerkers zijn verplicht – indien zij op de hoogte zijn van een strafbaar feit – dit te melden bij het bevoegd gezag.

Wanneer een medewerker dit nalaat is de werkgever volgens het Burgerlijk Wetboek [boek 6, artikel 170] is de werkgever verantwoordelijk voor de eventuele gevolgen hiervan.

Onderwijsinspectie

Incidenten over seksueel misbruik, seksuele intimidatie, ernstig fysiek of geestelijk geweld worden gemeld bij de vertrouwensinspectie. Centrale meldpunt: 0900 – 111 3 111

Arbeidsinspectie

Het Bestuur of de directeur kan – afgezien van de wettelijke verplichtingen ter zake - besluiten om de Arbeidsinspectie in te schakelen. Melding vindt in ieder geval plaats indien sprake is van een ernstig ongeval.

Hieronder wordt verstaan:

een ongeval waarbij iemand zodanige lichamelijk en/of geestelijk schade aan de gezondheid heeft opgelopen, dat dit binnen 24 uur na het ongeval leidt tot opname in een ziekenhuis ter observatie of behandeling, dan wel naar redelijk oordeel blijvend zal zijn (Arbowet artikel 9).

B Aangifteplicht

Bij een misdrijf verzoekt de directeur het slachtoffer (en zijn ouders) hiervan aangifte te doen bij de politie.

Bij leerlingen jonger dan 18 jaar kunnen alleen de ouders aangifte doen. Volgens de Wet op het Primair Onderwijs is cbs Het Baken verplicht aangifte te doen van een strafbaar feit als bedoeld in het Wetboek van Strafrecht bij de Officier van Justitie. Hiervan ontvangen de betrokkene(n) en veroorzaker(s) schriftelijk bericht.

8 Hulpverleningsinstanties

Indien gewenst wordt advies en/of hulp gevraagd bij de volgende instanties:

- Externe vertrouwenspersoon
(tijdelijk vacant)
- Arbo arts / Perspectief
0341-438707
- Vertrouwensinspecteur
0900-1113111
- Vellig Thuis (voorheen AMK)
0800-2000
- Bureau Slachtofferhulp
0900-0101

- Stichting Bureau Jeugdzorg Gelderland
026-3629111
- GGD Noord en Oost Gelderland
088-4433000
- Centrum voor Jeugd en Gezin Harderwijk
0341-799904

Protocol - privacy

Het kader voor ons handelen wordt gevormd door de bepalingen uit de Wet Bescherming Persoonsgegevens (juli 2000). Drie zaken spelen hierbij voor onze school een belangrijke rol:

- a. De school gebruikt de gegevens van personeelsleden en leerlingen slechts in overeenstemming met het doel waarvoor ze zijn verzameld
- b. De school bewaart de gegevens niet langer dan voor het doel noodzakelijk is
- c. Personeelsleden en ouders c.q. verzorgers van leerlingen hebben het recht om via gevraagde inzage kennis te nemen van de op het personeelslid of de leerling betrekking hebbende verwerkte gegevens

Gegevens over de ontwikkeling van individuele leerlingen en leerkrachten, gegevens over thuissituaties, medische informatie en gegevens van hulpverlenende instanties worden als privacygegevens beschouwd. Wij hanteren de volgende afspraken:

Relatie leerkracht – kind/ouder

- Ouders moeten zelf duidelijk kenbaar maken wanneer privacygegevens niet mogen worden vastgelegd in het leerlingendossier
- Uitslagen van testen, onderzoeken e.d. worden alleen met toestemming van de ouders en/of betrokken instanties doorgegeven aan derden en uitsluitend dan als het voor de verdere begeleiding van het kind van belang is
- Gegevens die door ouders of instanties aan de leerkracht in strikt vertrouwen worden gemeld, worden niet met collega's besproken, indien nodig met uitzondering van de interne contactpersoon
- Iedere leerkracht respecteert het recht van de ouder privacygegevens niet beschikbaar te stellen aan school of hulpverlenende instanties

Relatie directie – leerkracht

- Gegevens, die door ouders en/of instanties bekend worden gemaakt aan de directie en een strikt vertrouwelijk karakter hebben, worden zonder toestemming van de ouders en/of instanties niet doorgegeven aan de overige leerkrachten
- Gegevens, die door een kind in strikt vertrouwen aan de directie worden bekend gemaakt, worden niet doorgegeven aan derden, met uitzondering van de interne contactpersoon

Indien geheimhouding de opvang en begeleiding van het kind ernstig belemmert, worden alleen relevante gegevens doorgegeven aan direct betrokkenen.

Relatie leerkracht – leerkracht

- In formele en informele sfeer wordt de privacy van ouders en kinderen gerespecteerd. Privacygegevens worden alleen besproken voor zover ze relevant zijn voor het werk
- Leerlingengegevens worden niet besproken in bijzijn van derden (bv. andere ouders).

- Zie verder relatie directie – leerkracht

Relatie leerkracht(leerling, ouder) – contactpersoon

Gegevens, die door leerkrachten, ouders en / of kinderen worden bekend gemaakt aan de intern contact persoon, worden behandeld conform de regeling.

Bijzondere afspraken rondom privacy bij gescheiden ouders:

In scheidingssituaties hanteert de school als algemeen uitgangspunt dat beide ouders het ouderlijk gezag blijven houden en gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de opvoeding van hun kind(eren). De school verstrekt de informatie over de ontwikkeling van het kind in beginsel aan de ouder bij wie het kind woont. De school gaat er daarbij van uit dat de ouder bij wie het kind woont, de plicht heeft om de andere ouder op de hoogte te houden van belangrijke zaken die met het kind te maken hebben. Bovendien moet de ene ouder de andere ouder om zijn of haar mening vragen omtrent belangrijke beslissingen over het kind.

Als de ouder waarbij het kind niet woont hiertoe verzoekt, wordt de informatie ook apart aan deze ouder verstrekt. In dit geval krijgen beide ouders dezelfde informatie.

Informatie aan de ouder waar het kind niet woont, wordt eveneens niet verstrekt als er zwaarwegende belangen van het kind zijn, die zich daartegen verzetten. Dit moet blijken uit aangevoerde feiten en omstandigheden.

Onze manier van werken brengt ook met zich mee dat meerdere personen met een bepaald kind te maken krijgen. Het is goed om de privacy van kinderen en ouders te beschermen. De leerlingendossiers zijn opgeborgen in een afgesloten kast die alleen toegankelijk is voor de leerkrachten, de intern begeleider en de directie. Gegevens over de thuissituatie, medische informatie, gegevens van hulpverlenende instanties en uitslagen van testen worden als privacygegevens beschouwd. Degene die deze gegevens heeft gekregen, mag ze alleen binnen school gebruiken ten dienste van een goede begeleiding van de leerling. Andere, aan school verbonden personen, kunnen ook over deze gegevens beschikken als dat in het belang is van het kind. De ouders wordt om toestemming gevraagd om de gegevens aan derden te verstrekken.

Het pedagogische klimaat

- Veiligheid en geborgenheid betekenen in dezen dat het onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel zich onthoudt van seksistisch taalgebruik, seksueel getinte grappen, toespelingen en die manieren van aanspreken, die door leerlingen en/of andere bij de school betrokkenen als seksistisch kunnen worden ervaren
- Veiligheid en geborgenheid betekenen eveneens dat het onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel zich onthoudt van seksistisch getinte gedragingen, of gedragingen die door leerlingen en/of andere bij school betrokkenen als zodanig kunnen worden ervaren
- Veiligheid en geborgenheid betekenen tenslotte ook dat het onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel er op toeziet dat dergelijk gedragingen niet voorkomen in de relatie leerling-leerling

Contacten leerkracht - leerling

- Bij ons op school worden de ouders c.q. de verzorgers door de leerling of leerkracht telefonisch op de hoogte gesteld als een leerling om de een of andere reden meer dan 10 minuten moeten nablijven (poetsbeurt, gesprekje, straf)

- Bij ons op school is met leerkrachten afgesproken dat leerlingen niet bij onderwijsgevenden thuis worden uitgenodigd zonder medeweten van de ouders

Troosten/belonen e.d. in de schoolsituatie

- Bij ons op school worden bij situaties van verdriet of pijn in principe geen kinderen meer getroost door middel van zoenen en/of knuffelen
- Bij ons op school worden in principe geen kinderen meer op schoot genomen
- Bij ons op school worden in alle groepen de wensen en gevoelens van zowel leerlingen als ouders m.b.t. troostsituaties gerespecteerd. Leerlingen hebben het recht aan te geven wat zij wel of niet prettig vinden

Hulp bij aan-, uit- en omkleden

- Bij de kleutergroepen komt het regelmatig voor, dat geholpen moet worden bij het aan- en uitkleden, bv. bij het naar de wc gaan. Ook in hogere groepen kan dat nog een enkele keer voorkomen. Deze hulp behoort tot de normale taken van de groepsleerkrachten
- Het kan voorkomen dat leerlingen zich in bepaalde situaties gedeeltelijk moeten uitkleden of omkleden. Bv. bij bepaalde op school opgedane verwondingen of bij het omkleden voor musicals e.d. De leerkrachten houden hierbij rekening met wensen en gevoelens van de leerlingen. Een open vraag als: “Wil je het zelf doen of heb je liever dat de juffrouw/meester je helpt”, wordt door de oudere leerling als heel normaal ervaren en meestal ook eerlijk beantwoord

Zwemmen, gym en het schoolkamp

- Tijdens het schoolkamp slapen jongens en meisjes gescheiden van elkaar
- Tijdens de gymnastiekles en de zwemles wordt er voor alle groepen gebruik gemaakt van aparte kleedruimtes voor jongens en meisjes
- Het hoort tot de normale taken van een leerkracht toezicht te houden in de kleedruimtes
- Als een vrouwelijke leerkracht de jongenskleedruimte wil betreden, of een mannelijke de meisjesruimte, doen ze dat na een duidelijk vooraf gegeven teken. Op deze manier wordt rekening gehouden met het zich ontwikkelend schaamtegevoel bij jongens en meisjes
- Indien er hulp geboden moet worden bij ongevallen, ziek zijn of anderszins, wordt rekening gehouden met eventueel aanwezig schaamtegevoel van leerlingen
- Bij te ondernemen activiteiten wordt rekening gehouden met de eigenheid van beide seksen

Racisme / discriminatie

Hoewel onze eigen schoolbevolking voornamelijk autochtoon van aard is, beseffen we terdege dat onze leerlingen opgroeien in een multiculturele samenleving. Dat vraagt van alle bij de school betrokkenen extra inzet en aandacht voor een goed pedagogisch klimaat voor alle leerlingen.

Daarom wordt van alle leerkrachten het volgende verwacht:

- Hij/zij behandelt alle leerlingen en hun ouders gelijkwaardig
- Hij/zij gebruikt geen racistische en/of discriminerende taal
- Hij/zij draagt er zorg voor dat in het lokaal geen racistische of discriminerende teksten en/of afbeeldingen voorkomen op posters, tekeningen, schoolborden, te gebruiken boeken e.d.
- Hij/zij ziet er op toe dat leerlingen en ouders binnen de school geen racistische of discriminerende houding aannemen in taal en gedrag ten opzichte van medeleerlingen, hun ouders of anderen

- Hij/zij neemt duidelijk afstand van racistisch en/of discriminerend gedrag van collega's, ouders en andere volwassenen binnen de school
- Hij/zij spreekt leerlingen er op aan als ze zich schuldig maken aan racistische/discriminerende taal of gedragingen
- De behandeling van gesignaleerde racistische/ discriminerende taal en/of gedragingen gebeurt overeenkomstig de procedure, zoals die is beschreven bij pesten: eerst via de groepsaanpak en als dat geen resultaat oplevert via de schoolaanpak

Lichamelijk en geestelijk geweld

Bij dit onderwerp hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Zowel binnen als buiten de schoolpoorten wordt iedere vorm van lichamelijk en of geestelijk geweld, zowel door volwassenen als door kinderen, afgekeurd. Onder geestelijk geweld verstaan we in deze context serieuze vormen van bedreigen, kleineren, pesten en uitschelden
- Vanaf dag één is ons onderwijs er op gericht problemen op te lossen zonder hierbij geweld te gebruiken
- Van ouders verwachten wij dat ze dit uitgangspunt onderschrijven. Ouders die hun kind stimuleren problemen op te lossen door er op los te slaan, plaatsen hun kind in een moeilijke situatie en kunnen hierdoor een vertrouwensbreuk met de school veroorzaken

In de relatie leerkracht – leerling

- De leerkracht gebruikt geen lichamelijk of geestelijk geweld in zijn relatie tot de leerling(en).
- Bij overtreding van bovenstaande regel door een emotionele reactie deelt de leerkracht dit mee aan de directie van de school
- Bij overtreding neemt de leerkracht of indien nodig de directie zo snel mogelijk contact op met de ouders om het gebeurde te melden en uit te leggen
- Afhankelijk van de ernst van de situatie kan de melding aan de ouders worden gevolgd door een gesprek met de desbetreffende leerkracht en/of de directie van de school
- Als dit gesprek niet bevredigend verloopt, kunnen de ouders van de leerling met hun klacht terecht bij de interne contactpersoon. Deze helpt de ouders bij het vervolg
- Het vervolg kan een verwijzing naar de externe vertrouwenspersoon inhouden
- De externe vertrouwenspersoon bemiddelt tussen de betrokken partijen om voor alle betrokkenen tot een bevredigende oplossing te komen
- Lukt dat niet dan legt de externe vertrouwenspersoon de klacht voor aan de klachtencommissie
- Afhankelijk van de ernst van de overtreding kunnen er voor het schoolpersoneel rechtspositionele consequenties ontstaan

In de relatie overige volwassenen – leerling op school

- Bij lichamelijk of geestelijk geweld door een volwassen persoon, niet zijnde een leerkracht, toegebracht aan een leerling of leerkracht, wordt dit gemeld bij de directeur
- Afhankelijk van de ernst van het gepleegde geweld zal de directeur het geweld melden bij het A.M.K. (Algemeen Meldpunt Kindermishandeling) en/of de politie. Daarnaast kan er melding gemaakt in Verino(verwijzingsindex Noord West Veluwe)
- Indien het geweld is toegebracht door een volwassene niet zijnde de ouder/verzorger zal dit afhankelijk van de situatie leiden tot een toegangsverbod van de betrokken volwassene
- Indien het geweld is toegebracht door een ouder/verzorger zal dit afhankelijk van de situatie leiden tot een toegangsverbod van de betrokken ouder of in de ernstigste gevallen tot verwijdering van de leerling
- Indien nodig kan de klacht worden neergelegd bij de klachtencommissie

In de relatie leerling – leerling

- Zie bij preventieve en curatieve aanpak Pestprotocol CBS Het Baken

Tot slot

Om op een goede manier te kunnen werken vinden wij het ook belangrijk dat:

- wij binnen de gestelde regels ons hart kunnen volgen
- wij uit moeten kunnen leggen wat wij doen en waarom wij het op die manier doen
- er een grote mate van openheid is naar alle betrokkenen

De bepalingen en afspraken in dit document mogen niet in strijd zijn met de klachtenprocedure en het personeelsbeleidsplan, zoals die door het bevoegd gezag zijn vastgesteld.

Bij zaken, die niet in de gedragscode en het privacy protocol van onze school genoemd worden, beslist de directie / MT.

Protocol - Gezichts- en/of hoofd bedekkende kleding

Vanuit het ministerie van onderwijs is er een leidraad voor kleding op scholen opgesteld. Als school willen (en moeten) we ons aan die leidraad houden.

Een school is in principe vrij om kledingvoorschriften voor te schrijven maar er zijn wel voorwaarden waar deze voorschriften aan moeten voldoen:

- de voorschriften mogen niet discriminerend zijn;
- de voorschriften mogen de vrijheid van meningsuiting niet aantasten;
- de voorschriften moeten worden opgenomen in de schoolgids, het leerlingestatuuut, het studentenstatuuut, de algemene bepalingen van een onderwijsovereenkomst of in de arbeidsvoorwaarden;
- de maatregel op het overtreden van een kledingvoorschrift mag niet onevenredig zwaar zijn

Kledingvoorschriften die de vrijheid van godsdienst raken

Sommige godsdiensten hebben kledingvoorschriften. Dat kan gaan om hoofddoeken, gezicht bedekkende kleding en om het dragen van een keppeltje of van een tulband.

Het verbieden van dergelijke kleding is in strijd met de gelijke behandelingswetgeving. Zo'n verbod maakt namelijk onderscheid op grond van godsdienst: alleen de aanhangers van deze godsdienst worden door het verbod getroffen.

Er zijn wel uitzonderingen op deze regel bv. het bijzonder onderwijs.

Een bijzondere school (zoals Het Baken) mag eisen stellen aan leerlingen en personeel die nodig zijn voor de verwezenlijking van zijn grondslag. Een katholieke of protestants-christelijke school mag leerlingen of docenten daarom ook verbieden een hoofddoek of gezicht bedekkende sluier

te dragen, als de school aannemelijk kan maken dat zulke geloofsuitingen het onmogelijk maken de grondslag van de school te verwezenlijken

Kledingvoorschriften die níet de vrijheid van godsdienst of meningsuiting raken

Niet alleen religieus of politiek geïnspireerde kleding kan tot weerstand leiden. Baseballpetjes of naveltruitjes worden ook niet door iedereen gewaardeerd. Voor kleding die géén uiting is van een godsdienst of een mening, kan een school kledingvoorschriften opstellen. Er gelden daarbij wel procedurele eisen, die overigens voor alle kledingvoorschriften gelden, zoals duidelijke voorschriften die voor alle leerlingen gelden en terug te vinden zijn op de site/in de schoolgids. Ook is er toestemming nodig van de MR.
(Kledingvoorschriften voor het personeel moeten worden vastgelegd in de arbeidsvoorwaarden)

Voorstel kledingvoorschriften van Het Bakken zijn:

- gezicht bedekkende kleding is niet toegestaan omdat dit de onderlinge communicatie belemmert
- kleding (stukken) die uitdagend/seksueel getint zijn, zijn niet toegestaan (bv. naveltruitjes)
- kinderen mogen niet met een ontbloot bovenlijf in de school.
- uit het oogpunt van fatsoenlijke omgangsvormen is het dragen van hoofddeksels (baseballpet, ijsmuts, ed.) en zonnebrillen binnen de school niet toegestaan.
- Het dragen van een hoofddoek vanuit overtuiging is moeilijk te verbieden omdat dit tegen de vrijheid van godsdienst ingaat.

Protocol - Medicijn verstrekking en medische handelingen

Inleiding

Leerkrachten worden op school regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn, pijn ten gevolge van een insectenbeet of een val bij het buiten spelen/gymmen.

Ook krijgt de schoolleiding steeds vaker het verzoek van ouder(s) / verzorger(s) om hun kinderen de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen.

Een enkele keer wordt werkelijk medisch handelen van leraren gevraagd zoals bv. het toedienen van een zetpil of het geven van een injectie (bv. bij diabetes).

Er zijn drie te onderscheiden situaties:

- Het kind wordt ziek op school
- Het verstrekken van medicijnen op verzoek
- Medische handelingen

De eerste situatie laat de school en de leerkracht geen keus. De leerling wordt ziek of krijgt een ongeluk en de leraar moet direct bepalen hoe hij moet handelen.

Bij de tweede en de derde situatie kan de schoolleiding kiezen of zij wel of geen medewerking verleent aan het geven van medicijnen of het uitvoeren van een medische handeling.

Hierna wordt elk onderdeel beschreven.

Het kind wordt ziek op school

Regelmatig komt een kind 's morgens gezond op school en krijgt tijdens de schooluren last van hoofd- buik- of oorspijn. Ook kan het bijvoorbeeld door een insect geprikt worden of hard vallen bij het spelen/gymmen.

In zijn algemeenheid is een leraar niet deskundig om een juiste diagnose te stellen.

Uitgangspunt moet zijn dat een kind dat ziek is naar huis moet.

De leerkracht zal, in geval van ziekte/ongeval, altijd contact op nemen met de ouders (of door ouders aangewezen vertegenwoordigers) om te overleggen wat er moet gebeuren (is er iemand thuis om het kind op te vangen, wordt het kind gehaald of moet het gebracht worden, moet het naar de huisarts, etc.).

Als er niemand te bereiken is zal de leerkracht de situatie moeten inschatten: kan het kind op school blijven of moet er een arts geraadpleegd worden. Dit wordt gedaan in overleg met directie en/of BHV-ers.

Bij twijfel zal er altijd een arts geraadpleegd worden.

In sommige bepaalde gevallen zal de leerkracht constateren dat het kind gebaat is bij een eenvoudig middel.

Vanuit school worden alleen "uitwendige" middelen gebruikt zoals pleisters, jodium, "anti-insectenbeet-zalf", "anti-blauwe-plekken-zalf" ed.

Vanuit school worden **geen** aspirines of andere pijnstillers gegeven zonder toestemming van ouders.

Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Kinderen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan pufjes voor astma, antibiotica, of zepillen bij toevallen.

Ouders vragen dan aan de schoolleiding of een leraar deze middelen wil verstrekken.

Ouders geven dan toestemming aan de leerkracht om deze medicijnen te verstrekken. Deze toestemming wordt schriftelijk vastgelegd (zie bijlage: Toestemmingsformulier) In dit toestemmingsformulier wordt beschreven om welk soort medicijn het gaat, in welke hoeveelheden het toegediend dient te worden, hoe vaak en op welke wijze.

Verder wordt er vastgelegd over welke periode de medicijnen verstrekt moeten worden, de wijze van bewaren en de vervaldatum. Ouders zorgen ervoor dat er op tijd nieuwe medicijnen op school zijn.

Wanneer het gaat om het verstrekken van medicijnen gedurende een lange periode wordt regelmatig met ouders overlegd over de ziekte en het daarbij behorende medicijn gebruik op school.

Mocht de situatie zich voordoen dat een kind niet goed op een medicijn reageert of dat er onverhoopt toch een fout gemaakt wordt bij de toediening van een medicijn wordt er direct gebeld met de huisarts of specialist in het ziekenhuis.

Bij het ondertekenen door de ouders van het formulier: verstrekken van medicijn op verzoek, erkennen zij dat de leerkracht niet aansprakelijk gesteld kan worden als een kind weigert de medicijnen in te nemen, er iets fout gaat bij de toediening o.i.d.

Medische handelingen

In hoog uitzonderlijke gevallen zullen ouders aan schoolleiding en leerkrachten vragen handelingen te verrichten die vallen onder medisch handelen.

Te denken valt daarbij aan het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten door middel van een vingerprikje. In zijn algemeenheid worden deze handelingen door de Thuiszorg of de ouders zelf op school verricht.

Medische handelingen mogen alleen uitgevoerd worden door daarvoor opgeleid personeel. Als er geen opgeleid personeel aanwezig is zal er in overleg met ouders naar een oplossing gezocht worden.

Medicijnverstrekking op school

- Als een kind tijdens schooluren (ook tijdens overblijven) medicijnen dient in te nemen moet dit altijd gemeld worden bij de leerkracht
- De leerkracht controleert /informeert of het toestemmingsformulier is ingevuld en getekend
- Een kopie van dit formulier komt in de klassenmap, het origineel in het dossier van het kind
- De leerkracht bewaart de medicijnen in een medicijnkastje/-doosje. (leerling mag ze niet in tas, broodtrommel o.i.d. bewaren)
- De medicijnen zitten in een afgesloten doosje/bakje o.i.d. met daarop de naam van het kind, het tijdstip van toedienen en, indien van toepassing, de hoeveelheid die moet worden toegediend
- De leerkracht geeft de medicijnen aan het kind

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Om sneller en adequater in te grijpen bij vermoedens van kindermishandeling zijn wij als school vanaf 2013 wettelijk verplicht om de Meldcode te hanteren. De Meldcode is een stappenplan voor (onderwijs) professionals die wij als school moeten doorlopen als er vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling is.

Voor het actuele document meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling 2019 klikt u [hier](#).